

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 157 (3319) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Rommel vezetésével különleges mozgóhadcsereg alakult Németországban

— A hadsereg egy részét valószínűleg Sziciliában is harcbavetik. Átcsoportosítják a szicíliai angolszász csapatokat

(P. Á.) Immár nyolcadik napja, hogy az Északafrikában, összpontosított amerikai, angol és kanadai seregek három-ezernyi hajóval, ezernyi repülőgéppel és több ezredre menő ejtőernyőssel kikapaszkodtak Szicília szigetének délkeleti szögletén, s onnan igyekeznek a szigeten fölfelé és nyugat felé előbb hatolni. A partraszállás már az első és második napon mintegy háromezer négyzetkilométernyi helyet tudott elfoglalni, többi között Szirakuza városát is, Archimedes egykori otthonhelyét, hol az ókori görögöknek ez a híres matematikusa és föltalálója a maga öröksége-gépezete kidolgozásakor elmondotta azt a büszkeszót: „Adjatok egy szilárd pontot és kimozdítom onnan a világot.” Az akkori görög város a punokkal szövetségben Rómát is le akarta gyűrti, de Archimedes minden hadigépezete és a punok minden pénzgazdagsága, meg szoldba fogadott sok hadserege se tudta a római birodalmat helyéből kimozdítani. Azóta is, a Krisztus előtti 3-ik század óta Szirakuza átváltozott a görögök győkezzett római művelődés területére és hűséges megtartójává.

Most tehát a szicíliai partraszállás alkalmával ez az ókori emlékü város is az angol-amerikai-kanadai hadak egyik kikapaszkodó pontja lett. Azonban úgy látszik, hogy nehezen válik olyan archimedesi ponttá, ahonnan ki lehessen mozditani az európai világot. Szicília szigete 26 ezer négyzetkilométer területű, s az ellenséges megrohanás akármilyen óriásiméretű volt is, mégse tudott, nyolc nap alatt se a kezdeti 3000 négyzetkilométernyi területnél továbbhatolni. A háromezer hajónyi katonai és hadigép, s az ezer repülőgépről hulló bomba nem elég a szicíliai partvidék ellenállása lebirására, az új karthagoiaknak új utánpótlásról kell gondoskodniuk, hogy előhatolhassanak. A több ezrednyi tömegben előredobott ejtőernyősök póruljártak, fogságba kerültek, vagy elpusztultak, mert nyomukban a támadók nem tudták az ellenállás vonalait áttörni és őket kiszabadítani. Az ejtőernyősök elárvult csodálkozással hebegtek, hogy ők védtelennek gondolták a szigetet, s ekkora ellenállásra vezéreik se számítottak.

Az amerikai-angol-kanadai támadás vonala tehát áll ott Szicília délkeleti csücskén, Licata és Augusta (Szirakuza fölött 20 kilométernyi távolságban álló kikötőhely) között, mintegy 110 kilométer hosszúságú vonalon. Legutóbb a déli parton levő Licatától fölfelé, a 10 kilométernyi távolságban levő Campobello nevű helyet rohamozták. Fél száz harci-

kocsijuk pusztult bele, mégse sikerült ezt a tíz kilométeres előhatadást se elérniük. Egyes semleges lapok, — mint a Magyar Távirati Iroda berlini tudósítója írja, — fantasztikus következtetéseket fűznek a szicíliai partraszállás további nagy lehetőségeiről. De ezekkel szemben illetékes német körök azt jelentik ki, hogy „a hamarosan bekövetkező események a fantasztaikat is visszavezetik a realitások útjára.” Egyébként úgy az olasz, mint a német hadijelentések tartózkodók a küzdelem leírásában, s csak a tények beszélnek, hogy az Európellenes amerikai és angol világ xerxesi hadseregének 8 nap alatt se sikerült előhatolni, s a tengelyesapatok előőrsi védővonalán túljutnia. Nevetséges volna, ha innen a messziségből, asztalmelletti térképnézősekkel számítgatnók, hogy az amerikai behatolók majd hogyan fognak a cataniái mezőnön bekerítés veszélyébe jutni. Az bizonyos, hogy amerikai részről már hangzottak el emiatti aggodalmak. De ahogyan Berlinben a tengelyellenes fantasztaikat mérsekketre intették, úgy nyugodt tárgyalogossággal nekünk is innen kell maradnunk minden fantázián.

Bizonyos az, hogy Amerika a szicíliai partraszállással Európa elleni közvetlen támadását megkezdte. Az is bizonyos, hogy olyan méretű felkészüléssel támadott, amely Szicilián túl az egész olasz földre való beözönlést is célul tűzte ki. Viszont az is bizonyos, hogy már a kezdet kezdetén olyan ellenállásba ütközött, amelyre a jelek szerint nem számított. Eisenhower tábornagy, az amerikai vezér Európa déli „lágyszíri”-nek nevezte azt a vidéket, ahol a támadást kezdte. Ha a lágyszíri is ilyen keményen bírja az ellenállást, mi lesz tovább? Valami olyan érezhető ki, hogy a technikai fölényükben és emberanyagukban bízó amerikai-angol-kanadai „világhódítók” igen lebecsülték Európa megtámadható részeit, tehát elbizták magukat.

Az északafrikai partraszállási sikerekre gondoltak, hol a Pétain-ellenes franciák tábornokok a maguk gyarmati hadseregei támogatásával és ölelésével várták őket. Azt hitték, hogy majd innen Európába is úgy hatolhatnak fölfelé, mint a kés a vajban. A mult, világháborúban is a végső kifejlésre jöttek Európába; most is úgy hitték, hogy csak jönnek, látnak és győznek. Az amerikai elbizakodottságnak egészen kirívó megnyilatkozása volt Knox amerikai hadügyminiszter egyik legutóbbi kijelentése, mellyel világra kiáltotta, hogy mihamarabb Tokio és Berlin utcáin fog se-

tálni az ő diadalmas seregük. Talán ebben az elbizakodottságban indítottak egyszerre Japán ellen és ugyanakkor Európa ellen is támadást. Az ázsiai támadás a Salamon-szigeteken a japánok hathatós ellentámadásába ütközött, s az európai „lágyszíri”-re sem megy a dolog. Közben az orosz front se tud Európára ellen előhaladni, az orosz győzelmi hírek rendre csak propagandabiztatásoknak bizonyulnak. A megtámadott Európa és távolkeleti Ázsia egyaránt jól védekezik és minden utánpótlással is jól tudja tartani magát.

Ilyen körülmények között a szicíliai partraszállás értékelése nem lehet csakugyan olyan, hogy abból akár az ellenség is fantasztikus kilátásokat meríthessen a maga javára. A szicíliai partraszállással kirobant egy régóta készülő támadás, egyúttal megszűnt az a bizonytalan feszültség, mely Európa védekező hatalmait ez oldalról lekötötte. Most minden oldalról való bizonyosságban minden oldal felé bizonyosabb a védelem. Egyúttal pedig az Európára támadt amerikaiaknak és angoloknak a hátukban ott van Japán és a fölkelésbe erőszó India. A világrészek harcában most már nem az elbizakodottság fog dönteni, hanem az, hogy a támadókban van-e több meggyőződés a maguk világorolmi igényei s azok igazsága fölül, vagy a megtámadott népekben van-e több életösztön a maguk sorsa megvédésére s a maguk jövődjé biztosítására.

Jellemző volt, ahogy a szicíliai támadás megkezdésekor az amerikai elnök ízent a pápának, s ahogyan Öcsentésgét biztosította arról, hogy a Vatikán-

róroszt kímélni fogja az ő hódító hadjárata. Csodálatos, hogy egy Roosevelt-szabású államférfi is olyan otromba feltételezést tudja illeszteni a keresztény egyház fejét, mintha ez az amerikai templomromboló és gyermekpusztító hadjárat ki tudna békülni, csupán azért, mert az amerikaiak majd nem bombázzák a Vatikánvárost. A Szentatyát se az olasz néppel, se más keresztény néppel, se a világ bármely népével így szembeállítani nem lehet. Neki az egész világ fáj, mikor így úr akar lenni azon az aranyak és Istentelenségnek a hódító igénye.

Az is jellemző, ahogyan legújabb Roosevelt és Churchill Algirből intéz rádiószózatot az olasz néphez, hogy adja föl a maga nemzeti eszményét, szakadjon el Mussolinitól, aki az olasz nemzet legújabbkori történetét az alkotások és önmaga jövője útján olyan hős önzetlenséggel előrevitte. Szakadjon el az Európavédő másik nagy néptől és a többi népektől, s akkor — megmentheti az olasz civilizációt. Ez a szózat valószínűleg brutális bevallása annak, hogy mert egy nemzetvezér az amerikai és angol vezér hiúságának nem tetszik, csak ezért képes ez a két elbizakodott ember a maga népeit egy ősrégi civilizációnak, az európai emberiség műveltségének az elpusztítására vezetni és uszítani. Az algiri szózat újabb bizonyosság amellet, hogy az amerikai-angol világhíúság nem lehet alkalmas az emberiség sorsa intézésére. Ennek a két szózatolónak a világterve nem lehet az az archimedesi pont, ahonnan a világ a maga fölemelését várhatja.

Rommel újra az események előterében

A Pester Lloyd írja: Németországban rövid idővel ezelőtt különleges mozgóhadcsereg alakult azzal a céllal, hogy az inváziós kísérletekkel szembeálljon. A hadsereg Rommel vezértábornagy parancsnoksága alatt áll. Elképzelhető, hogy e hadsereg egy részét Sziciliában is bevetik a harcba.

A Pest írja: Berlini értesülés szerint a szövetséges haderők újabb szicíliai térfenyérése nem érezteti hatásait. Igen érdekesnek látszik berlini katonai köröknek az a megállapítása, hogy az angolszász hadvezetésé miatt csapatainak átcsoportosításával foglalkozik. A lap zürichi jelentése szerint Sziciliában azon a vonalon kívül, amelyet a tengelyesapatok két hatalmas erődvo-

nala alkot, az amerikai csapatok nyugati szárnyán. Canicatti körzetében súlyos harcok folynak.

Olasz torpedóvető repülőgépek elsüllyesztettek egy 10 ezer tonnás gőzöst

Róma. (MTI.) — A Stefani Iroda jelenteti: Az északkeleti olasz torpedóvető repülőgépek egy 10.000 tonnás gőzöst a Pessero fok közelében eltaláltak. A gőzös igen rövid időn belül elsüllyedt. Egy 4000 tonnás gőzöst szintén sikerült eltalálni. Lelőttek 4 négy motoros bombázót. A tengerészet és az elhárítás 9 repülőgépet pusztított el.

Szent Vince napján – Szent Vince követőihöz

Irla: Zitzmann Ferenc

A hála és tisztelet teszi még fényesebbé ezt a vasárnapot, melynek szentségéből kiemelkedik egy törékeny külsejű, földműves sorsból való, okos és bátor szavú, kitűnő szervező, erős és melegszívű szent, kinek születését 1576-ban, halálát 1660-ban, Isten közelségének boldogságát 1729-től, szentté avatását, azt a pillanatot pedig, amikor boldog hazaérkezését biztosan hihetjük 1737-től ünnepeljük.

Ki ő? Runquines tanya szülötte, De Paul család gyermeke, Vincentius — a XVII. század nagy győzedelmeskedője. — XIII. Leó pápa 1885-ben világgá hangzott szavai szerint: a betegesen szerződő világ karitatív műveinek patronusa.

A tanyai élet egyszerűségében kis fű nyáját őriz, lelkére azonban akkor már ráírta az Isten láthatatlan keze, hogy Szent Lázár priorságából az ő lelkének melegségével papok fognak utrakelni: Vincentiusok, Krisztus ügyében győzedelmeskedő lazaristák.

Ott élt az öröktől fogva létező s a XVII. században, Szent Vincében testet öltő eszme, Chantal Szent Franciska gondolatának kiépítője, addig, míg az egész világot keresztül-kasul nem járják: a de Marillac Luiza főnöksége alatt közös életet élő, szeretelleányai, vagy az irgalmas nővérek, illetve a szürke nénék, hogy a szegényeknek gazdagság, a betegeknek gyógyulás, a gyermekeknek Krisztus okossága, a lenceneknek édesanyja, a bukott nőknek szüzessége, a gályaraboknak szabadsága, a vakoknak fényessége, a tébololyodottaknak világszága legyenek!

Krisztusi küldetés! 12 éves korában a nyáj mellől a daxi Ferencsek iskolájába kerül, mint az égi Mester 12 éves korában kerül először templomba, a szegénység művészenek, az Isten szegénykéjének a nagy Assisinek szellemével telítődik meg, meg kell tanulnia a szegénységet, mert a szegénységnek nagy szüksége lesz rá!

A tanyáról a saragossai és toulousi egyetemen keresztül az ország fővárosáig Párizsig, a föld egyszerű porától XIII. Lajos királyi trónjáig jut. 1600 szeptember 23-án Krisztus papja lesz. 1660. szeptember 27-én hajnali 4 órakor örökre elalszik a földnek s ráébred az álmat és halált nem ismerő örök Föld végtelenségére. Hajnali 4 órakor — minden nap ebben az órában esdte le a Szentlélek kegyelmét szerettei és védeniceire — jelentkezett nagy introitóra az Isten örök Oltára előtt!

Hajnali 4 órakor kelnek föl lazarista fiai és irgalmas nővérei a rövid éjszakai pihenésből a hosszú nappali áldásos munkára! Minden nap, ugyanazon órába, ugyanazon érzéssel szívükben, acéllal akaratukban, mely a nagy Vincentius — győzedelmeskedő utolsó szívdozbanása és szava volt: confido — bizom!

Bizom! Ezzel a királyi szóval alakulnak 1629. óta a szeretetegyesületek (confreres de la charité) a királyi zsoltáros vezényszavával: fac bonum — tégy jót (Zs. 33-15) és lépnek a nagy szeretet útjára, hogy a szeretet istenemberi programját vincentiuszra — győzedelmessé tegyék.

Szeretni a hitet — kétségtelen bizonyossággal, szentpáli acio cui cre-

didí, tudom kinek hittem hattyudallal. Bizom! Rendületlenül a szeretet erejében, mely mindenható a teremtsében és az újjáalkotásban.

Bizom a hit csodáiban s azért jöttem, hogy ezt a világnak kinyilvánítsam s ettől legyen felvilágosodott a világ!

Bizom, hogy lelkem melesége folytán, a remény csodái feltárnak s erényesebb lesz a világ.

Bizom, hogy ma és holnap csak a felebaráti szeretet sejtései és áldozatai akadályozhatják meg a nyomort s menthetik meg a társadalmat.

Bizom, hogy a hit és reményre építet felebaráti szeretet csodákat fog művelni.

A szeretet széleskörű lesz, az emberi karok átölelik az egész földkerekséget, hathatós hangjuk elnémítják a bombák mázsás robaját, mert a szeretet magasabbra tud felemelkedni s mélyebbre tud alászállni.

A szeretet erősebb, mint a tömegek, szelidebb, mint az egyének. A szeretet felvilágosult, minden tud és mégis mindig sejtelmekkel lesz tele.

Hallgatag, ha tett valamit, hangosan beszél, ha tennie kell! Megmenti a jót, föláldozza magát. Szüntelenül dolgozik fáradtság nélkül. Ha nagy a hited, áthelyezheted a hegyeket, ha a szereteted nagy, magadhoz vonzod az embereket.

Kincsekkel bir, gazdagság nélkül sokat tud, tanulás nélkül, okos ármánykodás nélkül, hódító, csábítás nélkül, uralkodik kártétel nélkül. És szabad, jóllehet szolgálja mindenki-nek.

A szeretet nyugszik az igazság, az okosság, a bátorság, a mértékletesség. A szereteten alapszik a béke nyugalma s a boldogság élvezete.

A szeretet apostollá tesz s ragyogni fogsz, mint a tündöklő nap.

Az igazi haladás, a legnagyobb felbuzdulás, a leghatalmasabb erő, a legnagyobbfoku tökéletesség nem tehetnek dicsebb dolgot, mintha közreműködnek a felebaráti szeretet parancsainak uralomra juttatásához a földön, az emberek szívében.

Szeretet nélkül nincs haladás, szeretet nélkül nincs nagyság, szeretet

Mozi műsora:

AFOLLÓ: Enyém vagy.
BELVAROSI: Igazi férfiak.
CASINO: Eladó birtok.
KORONA: Heditudósító kiállítás.

nélkül nincs uralkodás, szeretet nélkül nincs hatalom, szeretet nélkül nincs ország, s maga az élet sem él, ha nem szeretetben él.

Ez a gyengék ereje, a betegek üve, a szomorodottak vigasztalása, az inség enyhítése, az elvetemültség fékje, a gonoszság büntetése s az igazi testvériség köteléke.

Ki a hitet kevésre becsüli, az örökre elvesz, ki a szeretet nem becsüli örökké szenvedni fog és sohasem fog tudni szeretni.

Confido! — bizom!

Szent Vince napján bizom az irgalmas nővérek alázatos lépteiben, békét lebegő kornetjeiben, tisztaságot ragyogó rózsafüzéres kékségében!

Bizom a szeretetegyesületekben, Transformatörök ezek, Isten transformatóri: könnyeket törölnek, gondbázdát simítanak, életkedvet sugároznak: Istent embernek, embert Istennek adnak.

Örökszép Szeretet — Szent Vince napján leborulok előtted — s csodálom ragyogásodat, kivirágzásodat Ádám szomorú szántóföldjén „a bűnös földön”, a bűnös lélekben.

Ünnepélyesen zárták be az OMCE egyházmegyei továbbképző tanfolyamát

Öt országos nevű előadója és 25 hallgatója volt a tanfolyamnak

Nagyvárad, július 17. Lapunk már beszámolt arról, hogy az Országos Magyar Cecilia Egylet nagyvárad-egyházmegyei szervezete ötnapos továbbképző tanfolyamot rendezett az egyházmegye kántorai és kántortanítói számára. A tanfolyam hétfőn kezdődött el. Az előadásokat és a gyakorlati oktatásokat: dr. Bánáss László kanonok, debreceni kispóst-plébános, Dedk Bárdoss György budapesti egyházi karnagy, Halász Béla orgonaművész (Pécs), Halmos László győri székesegyházi karnagy, Kósa Ferenc OMCE országos igazgató, székesfehérvári székesegyházi karnagy tartották. A tanfolyam megszervezése Takácsy Dénes újkirályi tanfelügyelő-plébános és András Ede egyházi karnagy, főtájtár érdeme.

A tanfolyam résztvevői a következők voltak:

Nyerky János Hegyköztelek-Hegyközcsatár, Kulcsár József Békésszent-András, Kincses Béla Ujiráz, Rigó Gábor Újkirályi, Miklósvari László Bucsa, Fetter Antal Tasnad, Tauth Antal Szarvas, Napholcz István Micske, Ruff Géza Szentjobb, Berki József Kraszna, Hegedűs Kálmán Berettyóújfalú, Szóvárfy Béla Sarkad, Czilli Antal Székelyhid, Berecz István Gádoros, Krisztik János Margitta, Betuker Elek Erőmhályfalva, Müller András Ujpalota, Díviczki János Békés, Gvetkő Mihály Érsemjén, Mátyás István Ófehértó, Schmidt Zoltán Kondoros, Lehoczky József, Kanizsai Károly, Szűcs László, Füstös Gyula Nagyvárad.

Szombaton délelőtt 11 órakor volt az ünnepélyes bezárás a Szent József intézetben, amely egyébként is he-

lyet adott az ötnapos tanfolyamnak. lakást és élelmezést biztosított a vezetőknek és résztvevőknek dr. Wallner Győző igazgató megértő támogatása révén. Az ünnepélyes tanfolyamzárón megjelent dr. Schifflert Béla apostoli kormányzó helynök, dr. Beóthy György apátkanonok, egyházmegyei főtanfolyagfelügyelő, Molnár János prélátus-kanonok, dr. Wallner Győző intézeti igazgató, Follmann Géza teológiai rektor.

Takácsy Dénes egyházmegyei igazgató a bevezetőben ismertette a tanfolyam végzett munkáját, majd köszönetet mondott az egyházmegyei főhatóságnak a tanfolyam megrendezéséért. A bevezető után bemutatók következtek. A tanfolyam résztvevői előbb népekeket adtak elő, majd három karéneket Lehoczky József váradolási, Schmidt István kondorosi és Tauth Antal szarvasi kántorok vezényletével. A karének előtt Kósa Ferenc vezetésével Gregorian miserészeket mutattak be. A bemutatók után Kósa Ferenc országos OMCE igazgató mondott köszönetet a főhatóságnak a tanfolyam megrendezéséért, majd dr. Wallner Győző igazgatónak a magyaros szivességu vendéglátásért, Nyerky János hegyköztötteleki kántor pedig a tanfolyam résztvevői nevében köszönte meg a továbbképzésre nyújtott kitünő alkalmat.

Dr. Schifflert Béla apostoli kormányzó helynök zárószavaiban megköszönte a tanfolyam vezetőinek, rendezőinek a fáradozását, a résztvevőknek pedig a tanúsított buzgóságot és szorgalmat. Kérte őket, hogy a tanulat értékesítsék a nép körében. A

záróbeszéd után dr. Schifflert Béla személyesen osztotta ki a bizonyítványokat. A tanfolyam hallgatói ezután egy karénekkal zárták be az ünnepélyes vizsgát.

Olasz lapok nyilatkozatai a szicíliai eseményekről

(Róma, (MTI). Az angolok és amerikaiak szicíliai partraszállása óta Gajda, Pavolini és Baroni cikkei a legjelentősebbek az események ismertetése és kommentálása terén. A péntek délutáni olasz lapok cikkei közül Gayda megállapításai a legfigyelemreméltóbbak. Gayda leszögezi, hogy a szicíliai hadszíntéren bizonyos egyensúlyról van szó. Az egyik oldalon áll az óriási anyagfolény, a másik oldalon az olasz erők rendíthetetlen ellenállása. Olaszország minden nap egyre nagyobb erővel éri az angol-amerikai szövetségesek elleni háborút. Olaszország minden rendelkezésre álló erejét és eszközt bevet ebbe a harcba. Ennek folytán jelentős erők állnak szemben a Földközi-tengeren összpontosított angolszász erőkkel.

Gayda pénteken a Giornale d'Italia-ban az Atlanti Charta és Olaszország címmel írt cikket. Az ellenség Olaszország legyőzése esetén Olaszországot hatalmas támaszponttá építené ki. Az általa feldult és csatamezővé vált Itáliának minden erejét az ellenfél rendelkezésére kellene bocsátani. Az ellenségnek semmi joga sincs meglepődni azon, hogy az olaszok minden erejükkel küzdenek veszélyeztetett nemzeti sorsukért.

Egyre fokozódnak Sziciliában az angolszászok utánpótlási nehézségei

Montgomery észak felé akar mozgási szabadságot kioroszakolni. Tovább növekszik a harcok hevesége. — 300 ezer tonna hajóteret veszített Sziciliánál négy nap alatt az angolszász partraszállító hajóhad

A szicíliai harcok hevesége egyre nő. A harcok központjában Montgomerynek az a törekvése áll, hogy észak felé mozgási szabadságot nyerjen. Siracusától északnyugatra, valamint délkeletre lévő hegyiállások között a britek megüszült áttörési kísérleteik során 57 páncélost veszítettek. A cataniai síkság szélén, valamint a nyugat felé húzó hegyiállások körül vívott harcok több helyi csatározásokból tevődtek össze, amelyek mindkét részről nagy heveséggel folytak. Nem sikerült Montgomerynek az a kísérlete sem, hogy a part közelében áttörést erőszakoljon ki, bár ebből a célból tehermentesítő támadást indított. Az arcvonal mögött legrögt kanadai ejtőernyősöket általában megsemmisítették. Különösen érzékeny veszteséget szenvedett

Montgomery páncélosokban Augusta környékén. A tengely légiereje csütörtökön is kivette részét a harcokból, különösen Siracusa és Augusta környékén. Súlyos és változatos harcokban érezhetően tehermentesítették a német és olasz csapatokat. Csatarepülők mély támadásokkal jelentős veszteséget okoztak az ellenségnek. 7 ellenséges löveget és 5 léghárító üteget harc képtelenné tettek és négy brit harcokost megsemmisítettek. A sziget körüli vizeken négy kisebb hajót elsüllyesztettek. 12 szállítóhajót olyan súlyosan megrongáltak, hogy többnek le kellett mondani arról, hogy szállítmányát kirakja. Falatok érték összesen 60.000 tonnányi 17 szállítóhajót is, valamint két cirkáló és két torpedóromblót.

veken. Egy tízezer tonnás kereskedelmi hajót elsüllyesztettek és három másikat megrongáltak. Szicília délkeleti partja mentén olasz és német bombázók eredményesen támadták az angolszász hajókat. A legutóbbi napok légitvekenységében különösen kitűntette magát a 44. torpedóvető ezred, a 138. torpedóvető csoport, valamint a zuhanóbombázók 121. csoportja. Az ellenséges légielő támadást intézett Nápoly, Foggia és Genova ellen. A támadásnak Nápolyban áldozatai voltak. Nápoly felett 4 gépet lelőttek. Az ellenséges bombá-

zók még több más gépet támadtak. Két ellenséges gép a légvédelmi tüzés találatát következében lezuhant. Tengerészeti egységeinket és hajókaravánainkat kísérő repülőgépek lelőttek 11 ellenséges gépet.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a pénteki hadijelentés kiegészítéséül: Ha a brit és amerikai hadműveletek a szigeten állandóan lassabbodnak, akkor annak oka nem utolsó sorban az egyre fokozódó utánpótlási nehézségben keresendő. Kitűnt ugyanis, hogy napról-napra nehezebben megoldható kérdéssé vált a partraszállított csapatok utánpótlása a tenger-alattjáró háború okozta hajótérhiány következtében. Igy nem lehet csodálkozni azon, hogy a partraszállított csapatok 15-én sem tudtak semmiféle nevezetesebb sikert elérni. Keleten Bjelgorod környékén a csütörtöki harcokban 630 páncélost semmisítettek meg és ezzel az utolsó tíz napon elszennvedett szovjet páncélos veszteség 3330-ra emelkedett.

Folytatódtak a súlyos harcok a keleti arcvonal középső szakaszán

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI: A védő főparancsnoksága jelenti: A keleti arcvonal középső szakaszán a rossz időjárás ellenére tegnap is folytatódott a súlyos harcok. Bjelgorodtól északra csapataink további tért nyertek és egy erős ellenséges csoportot bekerítettek. Az ellenség elmentámadásai ezen az arcvonalszakaszon az eddig elszennvedett veszteségek miatt csökkentek. A szovjet gyalogos és páncélos erők tehermentesítő támadást hajtottak végre a Kurszk-Suhinesij arcvonal egész hosszában. Ezeket a támadásokat visszavertük és csak az egyik hadsereg kötelékei 250 páncélost pusztítottak el. A szovjet tegnap összesen 530 páncélost veszített. A légielő a rossz idő ellenére támogatta a földi harcokat és 49 gépet lőtt le. Délsziciliában a német és olasz csapatok tegnap is sok támadást vertek vissza, amelyeket a brit és amerikai kötelékek a tengely állásai ellen intéztek. Az ellenség páncélosokban súlyos veszteséget szenvedett. A német-olasz légielő éjjelnappal sikeresen támadta az ellenséges hajógyűlékeket. A szicíliai partok előtt több ellenséges szállítóhajót elsüllyesztettek vagy súlyosan megrongáltak július 10. és 14. között az ellenséges partraszállító hajóhad legalább 52 hajót veszített, mintegy 300.000 tonnával. Ezenkívül sok más hajót és partraszállító bárkát találat ért. A Földközi-tengeren haladó német hajókaraván ellen intézett tá-

madás alkalmával 7 ellenséges gépet lőttek le. A mára virradó éjjel ellenséges légielő Svájc felségterületének megsértésével néhány keletfranciaországi helységet támadtak. A lakosság tetemes veszteséget szenvedett. Néhány egyenként repülő ellenséges re-

Agrigentótól Augustáig terjed a szicíliai angolszász arcvonal

Berlin. (MTI.) Ma már megállapítható az a vonal, amelyet az angolszász csapatok Sziciliában elértek. Ez a vonal Agrigentótól kezdődik és Augustáig terjed. Ezidőszakra a legsúlyosabb harcok itt tombolnak. Az ellenség megerősített csapatokkal támad és a cataniai síkság felé tör előre.

Róma. (MTI.) Mértékadó olasz politikai körök hangsúlyozzák, hogy a hadihelyzetben csütörtök óta semmiféle változás nem állott be. A hadműveletek túlhaladták a partraszállás szakaszát és most behatolási kísérletről van szó. Európának nincs veszteni való ideje és minden erejét erre a pontra kell összpontosítani.

Bern. (Bud. Tud.) A partraszállt angolszász csapatok délnyugati irányból igyekeznek fenyegetni a német és olasz csapatok szárnyát. Későbbi jelentések szerint az amerikai páncélosok Caltagirone felé közlekednek. Francia csapatokat is bevetettek a harcra.

Zürich (Bud. Tud.) Catania vidéken a harc rendkívüli heveséggel folyik. A szicíliai védőcsapatok főparancsnoka a Sziciliában rendelkezésre álló erők egyharmad részét Catania védelmére összpontosította. Montgomery tábornok emiatt nehéz feladatot áll.

Szívósan ellenállnak a tengely-csapatok a nagyerejű angolszász nyomásnak

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1147. közleménye: Az olasz és német egységek Agrigento vidékétől a cataniai síkságig szívós kitartással tartották fenn

az ellenség nagy erejű nyomását. Az ellenségnek nagy veszteségeket okoztak. Torpedóvető repülőgépeink megismételték támadásaikat az ellenséges hajók és partraszállási jármű-

Kellemes és kényelmes a nyaralás a tusnádi

UJSÁGIRÓVILLABAN

A tizenkétszobás Ujságiróvilla Tusnádfürdő legmodernebbül berendezett, legszebbfékvésű nyaralója, a Csukás közvetlen közelében. Egy- és kétágyas szobák, panzióval, vagy panzió nélkül. Erdeklődni lehet a villa vezetőjénél: özv. Miinszky Andornénál, Tusnádfürdő, Ujságiróvilla.

Sziciliában még csak ezután kerül sor döntő harcokra

A Német TI katonai tudósítja írja. Illetékes katonai helyen pénteken csupán annyit jelentettek ki, hogy a szovjet győzelmi jelentések egyáltalán nem jeleznek meg a valóságnak, sőt ellenkezőleg a német ellentámadások igen súlyos veszteségei okoztak az ellenségnek. Az ellenség hatalmas erők bevetése ellenére sem tudott elérni semmiféle onlítésreméltó területnyereséget. Német részről számítanak arra, hogy rövidesen a keleti arcvonal többi szakaszait is bevonják a harcra. Sziciliában a harcok súlypontja Siracusa környékén van. A tengely által elsüllyesztett 300.000 tonna hajóter elvesztése már is érez-

hető hézagot vágott az ellenséges szállítóhajóhadban. Német részről hangsúlyozzák, hogy Sziciliában még csak ezután kerül sor a döntő harcokra.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

pülőgép tegnap és mára virradó éjjel 14 ellenséges gépet lőttek le. Német harcigépek a mára virradó éjjel London területe felé törtek előre. Német tengeralattjárók 8 ellenséges hajót süllyesztettek el 51.000 tonnával, valamint egy szállítótorlást.

Megüszült szovjet támadás Schlüsselburgtól délkeletre

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A bolsevisták hosszabb harcizünet után július 15-én reggel Schlüsselburgtól délkeletre heves tüzéségi előkészítés után három helyen három zászlóaljnyi erővel támadták a német állásokat. A szovjet előretörés mindenütt kemény ellenállásra talált és azt visszaverték. A német csapatok igen sok foglyot, valamint nagy mennyiségű fegyvert és hadieszközt zsákmányoltak.

BALÁZS ZSIGMOND TANÁR:

NÉPMŰVELÉSÜNK A NEMZETI HITVALLÁS SZOLGÁLATÁBAN

Biharmegye hivatásos népművelői a nyiregyházi tanfolyamon

Nemzeti életünk utóbbi éveiben minden gondolkodó magyar érezhette és bizonyára érezte is erőteljes igazságát annak a ténynek, hogy elsősorban is a nemzet műveltségén fordul meg, miként tudja magyarságunk a kedvezőbb helyzeteket felhasználni, vagy a megpróbáltatásokat átvészelni. Ezeréves multunk bizonyítja, hogy a független államban tömörült és szervezkedett nemzetünknek hivatása van Közép-Európában. Eppen ezért fejlődnie kell az országnak s fejlődésünknek pilléreit kulturális erőinknek kell alkotniuk. Annál is inkább, mert éppen a magyar művelődés eszményének varázserejével valószínűsíthetjük meg nemzetársadalmunk lelki egységét.

Nemzetünk magyar és egyetemes történelmi hivatásának szolgálatában áll az iskolán kívüli népművelésünk, azzal a céltudatos nemzetnevelő munkával, hogy kialakítsa azt a hazafias, keresztény erkölcsű, szociális gondolkodású, valamint nemcsak lelkesedni tudó, de áldozatra és mindenkorán tette is kész nemzeteket, mely lételményese kell, hogy legyen Magyarország második ezeresztendejének.

A tudatlan, vagy a továbbművelés lehetőségeitől elzárt tömeg csak terhet jelent az előre törő nemzetnek, éppen ezért nemzetársadalmunk minden rétegére kiterjedő nevelő és oktató munkával nemzeti műveltségünk részesévé kell tennünk minden magyart. Ez a nemzetnevelő munka vár a mai szervezethez képest két évtizedes multra visszatérő iskolán kívüli népművelésre, melynek szervezete — a jelek szerint — megújult szellemi és anyagi erővel fogja folytatni ez év őszén a már korábban beindított és szép eredményeket elért népművelő munkásságát.

Közismert tény, hogy a visszacsatolt részekben, így nálunk, Nagyváradon is életre hívták a törvényhatósági népművelési bizottságot, mely Vidor József városi népművelési titkár irányításával eredményekben gazdag munkásságot fejtett ki a különböző tervszerű tanfolyamok és előadásorozatok, szabadegetem, stb. megszervezésével.

Alkalmosságát ad erre a gondolatfuttatásra az az örömdetes körülmény, hogy a közelmúlt napokban a vallás- és közoktatásügyi minisztérium népművelési ügyosztálya az egész országban, országrészek szerint, a nagyobb városokban népművelési előadóképző tanfolyamokat rendezett.

Bihar népművelői a nyiregyházi tanfolyamon

Nagyvárad és Bihar vármegye népművelői a szabolicsvármegyei Sóstó-fürdőn (Nyiregyháza mellett) rendezett előadóképző tanfolyamon vettek részt. Városunk öt népművelővel, névszerint Árkossy Magdolna áll. tanítónővel, Balázs Zsigmond állami tanítóképzőintézetj tanárral, Gulácsy Mátyás áll. tanítóval, Ladvenszky Magdolna gyak. isk. tanítónővel és Senor Rozália áll. tanítónővel képviseltette magát. — A vármegyéből Tarkó Lajos vármegyei népművelési titkár vezetésével a következő 18 hallgató vett

részt a tanfolyamon: Agoston Károly áll. tanító, Bertalan Ferencné, Csutak Lajos ig. tanító, Fintor Béla ref. lelkész, Gyallay Vendel áll. ig. tanító, Horváth Géza tanító, Jenes Sándor ref. tanító, Kádár Béla áll. ig. tanító, Kivács Tituszné áll. tanítónő, Kovács

Ödön áll. ig. tanító, Lamping Erzsébet polg. isk. tanárnő, Magyar Vince ref. lelkész, Medgyessy Gyula ref. tanító, Cs. Nagy Daniélné áll. tanítónő, Oláh Margit áll. tanítónő, Papp Ferenc ref. ig. tanító, Sipos Pál ref. tanító és Tarkó Lajosné.

A tanfolyam munkaterve

Szatmár-, Hajdu-, Bihar- és Szabolcs vármegyéből mintegy 115 népművelő gyűlt össze a Sóstó-fürdőn 1943 június 28-tól július 3-ig rendezett tanfolyamon, melynek magas és mégis a valóságok útját járó színvonaláról tanuskodik egyébként a hivatalos munkaterv is. Ezt a munkatervet részletesen ismertettük már.

A tanfolyam záróünnepélye előtt a hallgatók szépen sikerült műsoros bemutatót rendeztek.

Az előadóképző tanfolyamot dr. Erbély Sándornak, Szabolcs alispánjának beszéde nyitotta meg, a bezáró ünnepélyen pedig megjelentek Kállay Miklós miniszterelnök, Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi, Antal István nemzetvédelmi és propaganda-

ügyi miniszterek és Hankiss János államtitkár, valamint Szabolcs vm. egyházi, polgári és katonai vezetői. Az ünnepélyes bezárón beszédet mondott a miniszterelnök és a kultuszminiszter is, kiemelve a népművelés nemzetmentő jelentőségét és vázolván azt a szerepet, melyet vállalnia kell a nemzetnevelői rendnek.

Az ünnepélyes bezáró után hálás szeretettel mondottak istenhozódót az értekezlet résztvevői Jákuvár Kálmánnak, Szabolcs vm. fáradszűrtlen népművelési titkárnak a szíves és figyelmes vendéglátásért. Majd új gondolatokkal, új tervekkel és az ősz folyamán beinduló nagy népművelési hadjáratra lelkesen felkészülve utaztak vissza állomáshelyeikre.

Két értékes nyilatkozat

Alkalmunk volt az értekezlet két előadójaival, Simándy Béla népművelési titkárral és Nagy Klára tanárnővel elbeszélgetni a népművelés kérdéseiről.

Simándy Béla többek között a következőket mondta:

— A közérdeklődés egyre inkább az iskolán kívüli népművelés felé fordul. E munka sikerének záloga munkásainak komolyan átértett hivatástudata. A népművelésnek az ismeretközlésen túl, a magyar öntudatot kell kifejlesztenie és a magyar szellemiséget kimunkálnia. Ez a munka nagy és széleskörű társadalmi feladat, éppen ezért a hivatalos tevékenység minél többeket igyekezzék a falu és a város értelmiségéből ennek az ügynek megnyerni. A nyaranként rendezett előadóképző tanfolyamok is ezt a célt szolgálják. Egy-egy helyen több vármegye javára népművelőit, gyűjtik néhány napra össze, akik az előadások meghallgatása mellett még baráti kapcsolataik kimélyítésével, szerzett tapasztalataik kicserélésével gazdagodva térnek vissza otthonaikba.

— A népművelési munkának a megbecsülését mi sem bizonyítja jobban, mint hogy éppen Nyiregyháza a legfelsőbb helyről hangzott el megnyilatkozás, az érdeklődésben, Hankiss János egyetemi tanár, államtitkár és Bisztray Gyula minisztériumi ügyosztályvezető pedig szinte minden előadóképző tanfolyamán megjelentek, azokon értékes előadásokat tartottak és a legkisebb falvak népmű-

velőinek is módot adtak arra, hogy tanácsért közvetlenül hozzájuk forduljanak.

Nagy Klára így nyilatkozott a női népművelésről:

— A női népművelés nem elszigetelt tevékenység, hanem szerves része mai köznevelésünknek. Célkitűzése kettős: egyrészt lélekformáló tevékenység, magyar női világnézetet alakít ki, másrészt a nőket sajátos anyai és háziasszonyi hivatásukra gyakorlatilag készíti elő.

— Századéki nőnevelésünk hiányosságait most érezzük igazán. Ezeket a hiányokat gyors ütemben kell pótolni a női népművelésnek. Eppen ezért fontos, hogy a gondolat az egész magyar nőirtársadalmat áthassa és hogy annak érdeklődése az ügy felé forduljon.

E két nyilatkozatból láthatjuk tehát, hogy népművelésünk kettős irányban fejt ki és fog kifejtetni munkásságát: az általános célkitűzésű népművelés és — mint külön művelési ág — a női népművelés keretében. E kettős irányú munkásságot állami s közigazgatási támogatással az egyes törvényhatóságok területén a népművelési bizottságok szervezik és irányítják. Jelenünk parancsava és jövőnk érdeke mindjohabban és jobban tolja előtérbe a magyar dolgozó nőnek a társadalmi, gazdasági és állami életbe való beilleszkedését. Tehát mint új munkatábor jelentkezik a női népművelők serege.

Az értekezlet tanulságai

Megpróbáltatások idején a nép mindig ösztönösen fordul a mult felé, hogy hitet, erőt merítsen, útmutatást keresen belőle. A mi népünk és nemzetünk is keresi, kutatja és felidézni akarja nemzetünk történelmének irányt adó eseményeit, hogy példájukon indulva teljesíthesse történelmi hivatását. Ezért jut nagyjelentőségű szerep a népünk hivatását felismerő népművelőknek. Most

— az igazság csak akkor igazság, ha meg is merjük azt mondani — amikor nemzetünk helyő ellenégei éket akarnak verni lelkiismeretlen és felelőtlen társadalmi, gazdasági, felekezeti és politikai hírvérekkel magyar és magyar közé.

A lélekfúrók ténykedésének kiszolgáltatott magyar lélek ezomjuhozza a magyar nemzeti műveltséget, hogy ennek birtokában megtalálhassa elődeinknek,

Az ország egyik nagy gépyára

vasöntődjé részére önálló nagy gyakorlati bíró

képzett vasöntőmestert

keres, minőségi szerzőszám-gépjöntvények előállításához.

Életkor 32-től 50 évig. Részletes ajánlatot képesítés és eddigi működési helyek megnevezésével Biztos jövőre jelgére

Haasenstein és Volger r. t. hirdetőirodájába Budapest V. Dorottya u. 8. kér.

a nagy magyaroknak útját, melyen haladnia kell ennek a nemzetnek is. Ennek népilek ezomjúságának az oltása az a történelmi feladat, melyet az iskolán kívüli népművelésnek maradéktalanul be kell töltenie. Ez pedig csak akkor fog kielégítő eredményt hozni, ha a népművelési előadók munkássága emelni fogja nemzeti és népi műveltségünk színvonalát, erősíteni nemzeti szellemünket és elősegíteni nemzetársadalmi egységünk kialakulását.

Ennek a nemzeti hitvallásnak és a magyar hivatásnak a szolgálatában állnak a bihari népművelés városi és vármegyei bizottságai is.

Nagyvárad társadalmi és kulturális alakulatai felfigyeltek már a városi népművelési bizottság munkásságára és azaz az együttműködést részben már fel is vették. Téves felfogás volna azt hinni, hogy bármelyik egyházi, társadalmi, vagy kulturális közületnek, tehát a női egyesületeknek is, féltlenül kellene önkormányzatunkat, mert eddig is és ezután is a városi népművelési bizottságot csak segítséget kaptak és kapnak.

Bihar vármegye és Nagyvárad népművelői pedig várják a parancsot, hogy megindítsák a magyar nemzeti műveltség és egység eszméjének tiszta fehér ferradalmát.

Tizenötezer „levente hanglemezt” osztanak szét ingyen a leventeegyesületek között

Budapestről jelentik: A Leventeegyesületek Országos Központja levente énekkarokkal és zenekarokkal harminc oldal hanglemeze népszerű ének- és zeneszámokat vett fel, hogy a sorozat szétküldésével biztosítsa a levente zeneműveltség egységét. Eddig száz hanggépét küldték szét a szegényebb leventeegyesületeknek és a levente hírközpont jelentése szerint tizenötezer ingyen levente hanglemezt osztanak szét folyamatosan. A sorozat többek között a Himnusz, Szózat, Hízekegy előadását, a Legfelsőbb Hadur iránti szeretetet hirdető dalokat, egyházi énekeket és zoltárokat, ősi magyar ének- és zeneszámokat s néhány leventeany előadó szavaltát tartalmazza. Valamennyi levente hanglemezt a levente felségjelvény díszíti.

Tizenhat évvel ezelőtt Nagyváradon tartották első kongresszusukat az erdélyi katolikus fiatalok

80 diák és százhusz iparos és kereskedő ifjú vett részt a négy-napos találkozóon

1927 július 15. és 19-e között Szent László városában kettőszáz katolikus diák, iparos és kereskedő magyar ifjú sorakoztatott imponáló együttesbe a főpásztorok, a hittanárak és az ifjúsági vezetők hívó szózata, hogy vezetőképző kurzus keretében készüljenek fel a kisebbségi sorsban élő magyarság irányítására és a méltán remélt felszabadulásra.

A szervezői és a rendezői tisztet Csillag Nándor váradi hittanár, Olasz Péter dr Erdélyiszerte működő ifjúsági lelkipásztor és Oswald Pál, a helybeli Katolikus Legényegylet agilitásáról kozismert egyházi elnöke vállalták. A Katolikus Növendő Egyesület, a női Mária Kongregációk, az Oltáregylet lelkes hölgyeitől kölcsönzött remek ágyműekkel felszerelt Szent József Nevelőintézet látta vendégül az Erdély tizenhat városából ideérkezett, vezetésre hivatott fiatalokat. A szükséges anyagi támogatást a nagyváradi káptalan kanonokjai, Mayer Antal apostoli kormányzó, Fiedler István, akkori temesvári püspöki helynök, az „Erdélyi Tudósító” és a „Vakációi Levelek” szerkesztősége biztosították. A váradiaktól nyújtott anyagi hozzájárulás volt a legtetemesebb, enélkül a kongresszust oly fényes keretek között megrendezni lehetetlen lett volna.

A fiúkért is, a lányokért is

A kongresszus résztvevői július hó 15-én este a Szent József intézetben elfogyasztott kitünő „ismerkedési vacsora” után négyes sorokban vonultak fel városunk főutcáján Mayer Antal apostoli kormányzó háza elé. Itt szerenád volt a Katolikus Legényegylet ének- és zenekarának lelkes közreműködése mellett. A főpásztor meghatott hangon mondott köszönetet a tüntető szeretet megnyilvánulásáért és áldását adta a vezetőképes kurzus munkájára, résztvevőire.

Másnap a Katolikus Kör nagyteremben, hol most a Casino-mozgósínház előadásai folynak, elkezdődtek a figyelemre méltó hozzászólásoktól kísért megbeszélések. Ifj. Gyöngyössi István, váradi diák volt az első előadó. Nagy rátermettséggel, szabadon beszélt a fiúk és a lányok társadalmi érintkezésének igen fontos kérdéseiről. Szóba került a barátkozás, a zsurozás, a tánciskola, a strand, a nyári és a téli sportok. A táncról és a tánciskoláról még a szatmári diák Fetterle József is szólt, élénk figyelemmel kísérve. A megjelent ifjúsági vezetők: Szilágyi Dózsa, Gálffy Sándor, Márton Áron, Olasz Péter is elmondták véleményeiket és az eredményt, a fiatal előadók és hozzászólók megjegyzéseit is méltó figyelemmel honorálta az elnöklő Olasz páter foglalta össze.

Magyar irodalom és művészet

Ugyancsak július 16-án és ugyanabban a teremben a közebed és a délutáni pihenőt követően újabb eszmecsereket folytattak a fiatalok. A később országos hírű költő és a „Pásztorláz” c. szépirodalmi folyóirat szer-

kesztője Dsida Jenő kolozsvári joghallgató az erdélyi magyar irodalom problémáira világított reá nagy szakértelemmel és annak a reményének adott kifejezést, hogy nemsokára megszületik az erdélyi keresztény napisajtó (a Magyar Lapok és az Erdélyi Néplap, Fiedler István püspök bőkezűségéből! Dsida után a temesvári piarista diák: Farkas László a magyar katolikus középiskolák önképzőköreinek hivatását és működési módját körvonalozta. Sürgette a keresztény és a nemzeti szellem ápolását, továbbá a túlzó naturalizmus elleni harcot. Majd az aradi katolikus diákság szónoka Bély Géza a „Jóbarát” c. kitünő ifjúsági folyóirat szellemi és technikai fejlesztésére tett ügyes indítványokat. Az eredményeket az elnöklő Csillag Nándor hittanár foglalta össze a számos értékes hozzászólás felhasználásával.

Szombaton, július 16-án este Márton Áron, jelenleg Erdély nagy püspöke és a többi ifjúsági lelkipásztorok meggyóntatták a kongresszus nagyra-hivatott résztvevőit. 17-én, vasárnap reggel a premonstreiek templomában részükre főpapi misét mondott az apostoli kormányzó, mise közben Szilágyi M. Dózsa premonstrei kanonok magasszárnyalású beszéddel ihlette lelküket, hogy így fogadhassák szívükbe az Erősek Kenyerét. A diákokkal elvegyülten térdeltek a Katolikus Legényegyletek iparos és kereskedő ifjai az áldoztató pad elé. Ve-

lők együtt áldoztak meg nagy számban a váradi katolikus férfiak is. Ez a példaadás egyik legkimagaslóbb élmény volt a kongresszus fiatal résztvevői számára. A főpapi mise után a kongresszus ifjúsága tisztelgett Szilágyi Dózsa előtt, aki országos viszonylatban is az elsők közt volt az ifjúsági lelkipásztori munka kiépítésének elindításánál. Ugyancsak üdvözölte a küldöttség Kristóf György drt, a kolozsvári egyetem egyetlen magyar tanárát, aki a premonstreiek vendégként éppen Váradon tartózkodott.

Reggeli után a fiatalok a váradi székesegyház és püspöki palota szépségeiben gyönyörködtek Némethy Gyula dr preláus-kanonok szakszerű kalauzálása közben. Majd a város egyéb nevezetességeinek megtekintése következett.

A nyilvános díszgyűlés

A továbbiakban a neves író Páltyné Gulácsy Irén egykori riportja alapján számolunk be a kongresszus másik fénypontjáról, a nyilvános díszülésről.

A tikkasztó nyári idő ellenére zsúfolásig megtelt a Casino-mozitól telerleg bérelt katolikus köri Szent László-terem. Az erkélyek is tömve voltak. A város egyházi és világi előkelősége, a társadalom minden rétege imponzánsan képviseltette magát. A Fehér Sereg indulója után Karácsonyi

János dr püspök-nagyprépost a Katolikus Kör és a katolikus egyesületek nevében üdvözölte a kongresszust:

— Mikor ezt a keresztény ifjúságot látom, nem érzem azt a kételyt, ami Petőfi sugárzó lelkét erre a kérdésre indította: „Lesz-e gyümölcs a fán, amelynek nincs virága?” Mert ez az ifjúság igen is virágfűzér abban a kertben, amelyet Isten valaha ültetett. Belőlük lesznek a nemzetnek és az egyháznak dicsőséges vitézei, akik a magyar lovageszmény megtestesítőjének, Szent Lászlónak nyomdokain járnak, akiről e városnak minden köve beszél...

A kitörő lelkesedést kiváltó bevezető szöveg után a Katolikus Legényegylet szalonzenekara játszotta Wagner egyik indulóját Rottensteiner Sándor karnagy pompás vezetése mellett. Majd Dsida Jenő eredeti verseiből adott elő. Ulferth József pedig Váradi Antal legszebb verseit interpretálta. Ezután Olasz páter beszélt „Legfontosabb teendőnk” címmel. A serdülőkort jellemezte. Pozitív megállapításai után helytelenítette azt, hogy az eleven fiatalokat egyesek „rossz”-akként sietnek megbélyegezni:

— Ez óriási tévedés! Eppen az eleven gyermek az érték, mert nemcsak tehetséges, de bátor és leleményes is. Ilyenekre van a legelőbb szükségünk. Ezekből kerülnek majd ki kellő és megértő lélekfejlesztés mellett olyan harcosaink, akik majdan mernek hangot adni akkor, amidőn hallgatunk bűn, sulyos bűn!

Az élénk helyeslés bizonyította, hogy a váradi keresztény közönség valóban korszerűen gondolkodik és komolyan törődik a kisebbségi utánpótlás szükségességével, tisztán látva ennek utját.

Befejezésül a saját papjaink lelki gyakorlatán résztvevő és ezért megjelenésében akadályozott erdélyi püspököknek, Mailáth Gusztáv Károly

MARJALAKY TIBOR ZÁSZLÓS:

Nagyváradai úrlány levele a magyar honvédhez, „aki ma nem kapott levelet”

A zászlós úr meghalódik, mert neki is „ilyen nagy a kislánya otthon”

Valahol Oroszországban.

Megható az a szeretet, amellyel azok gondolnak reánk otthon, akiknek nincs itt künn senki rokonuk, hozzátartozójuk. Nap-nap után érkeznek lapok, levelek, újságok kedves ismeretlenektől s olyan együttérzésről tesznek tanúságot ezek a küldemények, amilyen csak egy nagy család tagjai között állhat fenn. Igaz is. Mindnyájan egy közös anyának: Édes Magyar Hazánknak vagyunk gyermekei. Testvérek vagyunk az örömben, bánatban egyaránt.

Beiktatok itt most egy kedves levelet, amelyet tábori postaszámunkra hozott a posta a következő címmel:

Aki ma nem kapott postát

Kedves Magyar Honvéd!

Még nincs három hete, hogy külföldről megérkeztem és örömmel hallottam, hogy így szabad írni, egy kis örömet vinni a mi kedves, drága honvédeknek. Én is szeretnék valakinek örömet szerezni, aki ma nem kapott postát, hogy legyen öröme és ne somorkodjék, olvasson levelet addig is, amíg megjön az, amelyiket úgy várt.

Nem is tudom, mit lehet írni, hiszen még nem írtam így senkinek. Én öt évig voltam Belgiumban. Jó volt ott is, de most már igen vágytam haza, mert hát mindenhol szép és jó, de legjobb otthon, ugye? És én remélem, hogy az én kedves olvasóm a jó Isten haza fogja segíteni, meg minden hős magyar katonát, kik harcolnak egy új, szép Magyarország békéjéért, egy új Európáért.

Adj Isten, hogy meglegyen! Akinek nem volt ma postája és megkapta az enyém, írjon csak egyszer és meg fogja látni, hogy én mennyit tudok írni.

Sok szívvel üdvözlettel:

Thomann Betty,
Nagyvárad.

(Utea, házszám.)

Betty levelet közről-közre adták a fiatalok, akik „akkor nem kaptak levelet.” Válassz is ment a kedves sorokra...

Pillanatképz. Fiatal zászlós Ballay járőrrel a hatalmas erdő közepén átfutó vasútvonal mellett. Minden neszre, minden ápreccsenésre ébernek figyelnek. Kurta szemmel vizsgálják a töltés minden homokszemét, nem rejtettek-e alant az éj leple alatt a vörös banditák a

vágányok alá. S a kutató szemek itt is, ott is megakadnak egyszerre a zöld levelek körül kimosolygó piros foltocskákban: földieper. S egy-egy pillanatra kismulnak a géppisztolyt szorító lelemény katonakezek. Itt is egy szem, ott is egy szem... Csokrot szednek belőle a zászlós urnak... És a zászlós úr síksája mellé tűzi a kései orosz tavasz kis piros harangcsokráit. A kis mosolygó piros eperszemek egy pillanatra hazaviszik gondolatát a magyar erdőbe... Mennyivel más, mennyivel szebb ott az erdő... Ott is szedett, de sokszor szedett epercsokrot, de nem magának, hanem mindig Valakinek... De szép is volt...

Letérnek a vasutról. Kis faluba érnek. Maszatos szürkészemű, csepűhaji kis orosz leányka húzódik félénken a kapu sarkába. Egy szót sem szól, csak ráemeli csodálkozó kérdő tekintetét a sisak mellett viruló, piros tavasz csodáka... és a zászlós úr leveszi a csokrot sisakjáról s odanyújtja a csepp lányának:

— Nesze lelkem. Dobre bugye. Edd meg. — S csöndesen hátraszól a fiúknak:

— Eppen ilyen nagy az én kislányom is...

grófnak üdvözlő táviratát olvasta fel a brassói iparos és kereskedő ifjuság ígérete: Paulusz Ferenc, aki egyben köszönetet mondott a váradi közönség feledhetetlen vendéglátáért is. A Pápai Himnusz hangjeleivel ért véget a díszülés, a kongresszus ifjusága hirtőjához kísérte Mayer Antal apostoli kormányzót és ott kifogta a lovakat és egyideig maga gondoskodott a hirtő továbbhaladásáról... Mindenkit meghatott az ifjuságnak a főpásztor iránt így kifejezett szerető lelkesedése.

Szónoki és újságíró verseny

Este kilenc órakor a Katolikus Legényegyleti tagok részvételével főként az iparos és a kereskedő ifjuság problémáiról folytak a megbeszélések. Előadók voltak: a kézdívásárhelyi diák Erőss Alfréd, a temesvári piarista diák Kuna Aladár, a brassói legényegyleti tag Paulusz Ferenc, a szatmári iparos és kereskedő ifjak kongregációjának tagja, Stehb Béla. Ezúttal Osvald Pál, a legényegyleteknek erdélyiszerte újjászervezője elnökölt, ugyancsak ő foglalta össze a megbeszélések vezetőitől és a hozzászólásoktól kezeltetett eredményeket.

A kongresszus határozati javaslatait az erdélyi magyarsághoz intézett szívbemarkoló memorandum formájában tizenkét ezer példányban vitiéskészítet a résztvevők és nem hiába.

Hétfőn, július 18-án a Félix- és Püspök-fürdőbe rándult ki a kongresszus ifjusága. Udúlni, szórakozni. Közben lezajlott a rögtönző szónoki és az újságírói verseny. Az előbbin a váradiak között ifj. Gyöngyössy István az utóbbin pedig Békely László voltak a győztesek. A diszebédén számos ifjusági köszöntőn kívül Márton Áron gyergyószentmiklósi, Sándor Imre csíkszeredai hittanárok és Olasz Péter beszéltek.

Másnap, a legjobb hangulatban és az egész életre szóló élmények birtokában városunk barátaiaként hagytak el Nagyváradot a fiatalok, akik közül azóta sokan valóban vezető szerephez jutottak, miután a második, 1928-ban Marosvásárhelyen rendezett katolikus ifjusági vezető kongresszuson is résztvettek. A váradiak itt ismét kitüntető szerepekhez jutottak. Így Márton Áron marosvásárhelyi hittanár mellett mint szervezők és előadók Csillag Nándor és Olasz Péter dr. ifjusági lelképásztorok, a fiatalok között pedig Babics László, Bogdánfy Szilárd, Gyöngyössy István, Békely László, Tátray Barna Ennek a kongresszusnak már tökéletesen működő sajtóirodája is volt. A váradi napilapokat napról-napra Békely László tudósította. Ez is, de minden későbbi továbbépítő megmozdulás a váradi, a tizenhat évvel ezelőtt történt elindulás jegyében történt. Tehát erről a jelentős és eredményekben gazdag kísérletéről erőfeszítésünk kötelességszerűen emlékeztünk meg most, a tizenhatodik évforduló alkalmából.

OLASZ PÉTER dr.

Szolgáltatás gyógszertárak:

III. CSOPORT:

KIGYÓ gyógszertár, Bémer-tér 1 (Reisz L.) 15-63.

II. RAKÓCZI F., Szacsavay-u. 28 (Csanda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógszertár, Mussolin-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógszertár, Sztarove szky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Feder Vilmos) 33-67.

GYŐZÖTT AZ ERDŐ

Írta: M. Fodor Viola

Hol található a világ forgatagában megfáradt, békére szomjazó lélek mélyebb megnyugvást, mint az erdő csendes magányában, a természet világfeletti istenközelségében?

A nehezen barátkozó, zárkózott ember sohasem érzi magányának az egyedüllétét, ha valóban egyedül van, ha nyattólve a lomberdő fölött, míg feje fölött azon a tenyérnyi kék tengeren, mely a fölötté fészülő mennyboltból a lombrésekben átcsillan, szárszínű szitkötők, himesszárnyú lepkek s fényeshátú madarak cikláznak át, mint megennyi könnyű s megnyugtatóan rezolytalan játékreplőgép.

De üljön be csak az ilyen ember társatalanul egy divatos fürdőhely dzessz-dobos, tangóharmonikás terraszára, míg körötte zsong, zajlik az idegen ember-vadon, az az érzése támad mintha teljesen egyedül élne egy kietlen, ember-nemjárta szigeten s didergetően magányosnak, végzetesen egyedülvalónak érzi magát.

Az erdő átölel, mint melengetően simogató anyai kar.

Vasárnap, mikor a közeli kisfaluk játékszernek tetsző templomának erőteljes hangja harangja misére csendit, lassan, ünneplő léptekkel és ünneplő lelekkel elindul a lomberdőből, ahol eddig hevertél, a fényerdő felé.

Láttál-e valaha fenségesebb templomot a fényerdőnél?

Mintha valami régi, gótikus mester építészeti remekét szemlélnéd, amikor boltívesen fölédboruló, nehéz gyanta-illatú oszlopcarnokába lépsz. Megrendülten térdreerogysz, belédmarkol a csend s úgy érzed, ujjongó boldogsággal, hogy ezért az egyetlen pillanatért érdemes volt megvívnod azt a kemény, földre-teperő, erődet meghaladó és vigasztalannul kilátástalannak tetsző harcot, melyet valahol, az erdőn túl, a hétköznapok világában életnek neveznek.

S közben megzendül az erdő. Ezer-nyi pacsirta, rigó, fűrj, csalogány, fülemile s ki tudná, még hányféle éneke a szent természetnek küldi ég felé minden hangnál ezüstösebben csendő, csodás énekét, olyan egyszerre, olyan természetfölötti harmóniában egybeolvadottan, mintha valami láthatatlan karmester vezényelné őket valahonnan, az erdő rejtekéből. Vagy talán az az ünneplőbe öltözött, tarka frakkos jakopánas a karmesterük, aki kemény csőrével oly fáradhatatlanul veri az ütemet annak a hatalmas tölgynek a kergén?

Közvetlenül fejed fölött kakuk kiált. Máskor möhön számolnád s tudatalatt, titokban valami vad, babonás félelem fogja el abban a magad előtt is letagadott tévhitben, hogy még hátralévő éveid számát mérte ilyen szűkösen. Most ezzel sem törődöl. Mert most az erdő zenél: a kakuké csak egyetlen hang

a hatalmas orchesterben. Az erdő pedig az örökkévalóság dalát zengi.

Most hirtelen, vágatva, az ég tiszta kékjét feketén áthatítva, félelmetes felhőfutár érkezik.

A fák koronái riadtan összehajolnak s a levelek halk remegéssel továbbítják a hírt: vihar jön.

Az első rohamjárórt száguldva követi fent a felhők fekete légiója. Az erdő minden fája, fűve, virága virágzóba áll, pillanatra dermedt mozdulatlanságba merevedik, hogy azután, az első égi ágyuk eldördülésekor mint egy adott jelre, megmozduljon az egész erdő. Madarak, lepkek, bogarak eszevesztett keringésbe kezdenek; a fák félelmetes suhogással olykor szinte földig hajolnak, hogy kivédjék az ellenség súlyos csapásait.

Most már harsogva, szinte megszakítás nélkül dörögnek fent az ágyuk, egymásután lobbannak fel az égi lángszórók, hogy úgy véled, lángban ég már az egész erdő. Pedig csak egy-két kacsú, fiatal nyárfa dől ki halálra szbeten harcoló társai közül. A többi áll büszkén, keményen s immár megint mozdulatlanul.

Mert ime, a sötét felhőseregnek eszevesztetten visszavonultak. Az égen ismét kigyúlt a fény s játékosan végigvillózik a fák, fűvek s virágok mellén millió szárra csillogó esőcseppmedáliakon. Az erdő győzött.

Hivatalos tájékoztatás az ellenséges ejtőernyős elhárítással kapcsolatos tudnivalókról

A m. kir. honvédelmi miniszter ur és a m. kir. kolozsvári IX. honvéd hadtestparancsnokság rendelete értelmében felhívom a város közönségének figyelmét az ellenséges ejtőernyősök észlelésével és elhárításával kapcsolatos tudnivalókról.

A közönség a lezajlott légitámadások, valamint az ország területére irányított léggömbös gyújtóeszközök jelentésében lelkes készséggel igyekezett a hatóságok támogatására. A felismerésben való tájékozatlanság azonban olyan felesleges tömeget idézte elő a jóakaratu jelentéseknek, hogy azok kivizsgálása és kiértékelése nagyon megnehezítette az igazi tényállás megállapítását.

A Honvédelmi Minisztérium légügyi Csoportfőnöksége — az elhárítás megfelelő rendelkezéseinek foganatosítása érdekében — tudni akarja, hogy esetenként ejtőernyős ügynökökről, világítóbomba ejtőernyőről, vagy sodródó léggömbös gyújtó készülékekről van-e szó.

A világító bombaejtőernyőkről ezúton már megtörtént a kellő tájékoztatás.

Az ejtőernyős ügynökök megállapítására vonatkozólag pedig az alábbi nyujtanak tőmpontot.

Az ejtőernyősök szállítása csak valamely léggömbös (repülőgép, vagy léghajóról) történhetik.

Az ejtőernyős kém észlelésekről tehát csak akkor lehet beszélni, ha az észlelés közvetlen környékben léggömbös is látható, vagy hallható. Jelenlétét egyebekben a jellegzetes motorzugas is elárulja amely a legnagyobb magasságokból is hallható. Nagy tévedése a szemlélők zömé-

nek az, amikor a sodródó léggömbök tömegét ejtőernyősöknek képzeli, mert amíg ez utóbbiak a légáramlat útját követik, addig az ejtőernyősök előre kiválasztott és lakatlan területeket keresnek leszállásukhoz.

Figyelembe kell venni ugyanis azt, hogy ezek bizonyos feladattal érkezőnek. Rombolásoknak akarnak előidézni, hogy az ipari és szállítási berendezéseket tönkre tegyék, vagy közüzemek megsemmisítésével a lakosság háborús kedvét megtörjék, vagy pedig lázítással a hátország egységét megbontsák. Eppen ezért kézenfekvő, hogy leszállásukat a legnagyobb titokban, lakatlan területeken, távol minden megfigyelhetőségtől hajtsák végre. De erre azért is szükség van, hogy leszállásuk nyomainak eltüntetésére felszereléseiknek (rádió adó-vevő készülék, fegyverzet, propaganda eszközök, stb.) elrejtésére bőven legyen idejük, hogy a továbbiakban felkészülhessenek feladataik elvégzéséhez, újabb ejtőernyős leszállóhelyek szemrevételezésére és esetleg éjjeli leszállások helyeinek berendezésére (fénycsillagok).

Természetes ezek után, hogy az ejtőernyős ügynökök csak olyan kiválasztott egyének lesznek, akik helyi ismeretekkel rendelkeznek és teljes tökéletesességgel beszélik az ország nyelvét, továbbá olyan képességekkel bírnak, amivel felismerhetik azokat, akiket szándékuk végrehajtására alkalmasnak tartanak. (Megesethet a szótval beszélő hadifogly szökevényekben orosz ejtőernyőst vélt felfedezni.)

A tapasztalat szerint az ellenség ejtőernyőseit rendszerint az országhatár közelében ejti le. Az erre alkalmas hely fölé zajtalanul lefolytatott motorral ereszkedik le és kis magasságból, kb. 2—300 m. magasságból, lakatlan erdőparcellák közötti tisztásra ugranak. Ha a leszállás sikerült, akkor megtörténnek az előkészületek a rendszeres további kihelyezésekre. Ez abból áll, hogy a leszálláshoz előkészített hely irányában — már heljebb az ország belsejében — két gépet küldenek a sötétség beálltával.

Az első gép teljes motorzugasal köröz a kiszemelt leszállóhely irányában. A motorzugasal magára vonja a figyelmet. Ennek leplező hatása alatt, a másik gép pedig fojtott motorral ereszkedik alá 2—300 m. magásra, a már korábban kiküldött kém által fényjelzett terület fölé, ahol is könnyen leszállva, készülhetnek fel vállalkozásukra.

Az ismertetés nyomán a Honvédelmi Minisztérium légvédelmi csoportfőnöksége felhívja az ország lakosságának figyelmét, hogy továbbra is tartsa szemmel az ország biztonsága ellen irányuló ellenséges légi tevékenységet.

Alkalom adtán pedig szűrje le az észlelt események jellegzetességeiből a valóságos tényállást és csak tényeket, nem feltevéseket jelentsen.

Kívánatos, hogy az iskolák és a lakosság maga is foglalkozzék az ismertetés jelentőségével, hogy a beidegződött tájékozódottság vezethesse a további légi megfigyeléseket.

Üzen az otthon!

„Amikor az üzenetet olvassák a lapban,
vegyék úgy, mintha személyesen mondanánk el”

Nagyvárad és környékbeli honvédek üzennek a frontról

Nagyvárad, július hó. Tegnap számban megszakított tábori postánkat az alábbiakban folytatjuk.

Fernbach Mihály honvéd, aki már több ízben üzent s akinek nem régen kis fia születését adtuk hírül, most újabb üzenetet küld:

„Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Fogadják szívből jövő őszinte köszönetem lapom és üzenetem közléséért, amelyet július 1-i számukban a legnagyobb örömmel olvastam a messze idegenben. Egyben újabb kéressel fordulok az Igen tisztelt Szerkesztő urhoz, remélve, hogy kéresem meghallgatásra talál, hisz most nemcsak magam kívánok üzeni, hanem egy pár bajtársam is, akik szintén oly szeretettel és odaadással látják el szolgálataikat, mint valamennyien édes magyar hazánk szebb jövője eléréséért. Itt mindannyian, akik itt vagyunk, oly szeretettel és megértéssel dolgozunk a szebb jövő érdekében, mint egy család. Reméljük és hisszük töretlen magyar hittel, hogy az otthonmaradtak és kedveseink szintén oly szeretettel és odaadással dolgoznak értünk és édes magyar hazánk felvirágzásáért, mint mi itten. Tehát értünk ne aggódjanak, csak büszkéek legyenek, hogy gyermekeik résztvehetnek a szebb világ építésében. És ha majd egy egy-egy rossz hír is érkezik haza, lelküket ne szomorítsa tájadalom, nyugodjanak meg a Mindenható szent akaratában.

Továbbá üzenek az otthonmaradt drága feleségemnek, gyermekimnek és szüleimnek (Cséplő Péter és Ghilinyi-utrá), jól vagytok, egészséges, nincs semmi bajom, további sürűbb postájakat várom. Mindnyájukat nagyon sokszor csókolom. Nagyvárad I. postafőnökömet és többi előjáróimat üdvözlöm, postás kollégáimat is szeretettel üdvözlöm, további könnyű szolgálatait kívánok nekik. (Fernbach Mihály honvéd Tp. sz. F. 587.)

Mező István őrvezető üzeni drága feleségének, testvéreinek és szüleinek (Szent János-u. 4. sz. alá): Jó egészségben vagytok, nincs semmi bajom, kívánom, hogy szereteteimet üzenetem a legjobb egészségben találja. Sok szeretettel gondolok mindig mindnyájukra. Szerető csókjaimat küldöm. Üdvözlöm kedves vevőimet, barátaitam és jó ismerőseimet.

Gazi Ferenc honvéd (Érsemjénre) üzeni drága feleségének és gyermekeinek: Jól vagytok, további sürűbb leveleiteket várom, szerető csókjaimat küldöm mindnyájunknak a messze orosz földről.

Ilyés József honvéd (Székelyhidra) üzeni kedves feleségének és drága fiának: Jól vagytok, gulyás főzés közben nagyon sokat gondolok reátok. Szeretettel csókol benneteket valahol Oroszországból.

Ujpalotai Péter honvéd (Ujpalotára) üzeni feleségének, gyermekeinek, szüleinek, testvéreinek és Szabó Frigyes lelképásztornak: Jól vagytok, szeretettel gondolok mindnyájukra innen a messze orosz földről és egyben kérem a Főtisztelendő urat, hogy mindennapi imájába foglalja bele mindazokat,

akik hősiességükkel védik szeretett magyar hazánkat messze az ország határain túl.

Továbbá üzennek: Nilgesz József, Fernbach Sándor és Kindle Antal honvédek Ujpalotára hozzátartozóiknak: Mindnyáján jól vannak, szeretettel csókolják családjukat és minden ismerősüket.

Mártha Ferenc (Biharpüspöki) és Hajaki László (Bihar) honvédek üzenik: Jól vannak, szeretettel gondolnak családjaikra, üdvözlőiket küldik messze Oroszországból. Mindezek az üzenetek az F. 587 tábori postaszámmal jöttek.

Veres József honvéd (tp. Z. 421.) üzeni:

„Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Nagyvárad magyar honvédek, akiket a haza iránti kötelesség otthonuktól messze szólitott, hogy valahol az orosz földön legyenek a kezükben, minden veszéllyel bátran szembeszállva őt álljanak Magyarországra jövőjéért, kérjük, hogy üzeneteinket a Magyar Lapokban közzétegyék és ezzel aggodó hozzátartozóinkat megnyugtathatják szíveskedjenek”.

A lap írója Veres József honvéd (tp. Z. 421) Mátyás király-ut 65. sz.

Üzen a front!

lak benneteket és az újság hasábjain keresztül sok szeretettel üdvözöllek férjed és nevelőapád: Péter.

Németh Sándor főtörzsőrmester (tp. K 641) tábori lapja ugyan nem nekünk jött, mégis leközzöljük épületes tartalma miatt. Németh Sándor itthonmaradt iskolás gyermekei igazgatójának írta az alábbi kedves levelet:

„Kedves Igazgató úr! Szívvelyes üdvözlőmet küldöm Oroszországból. Mindig örömmel gondolok gyermekeim kedves iskolájára és tanítóira, akikre most kétszeres munka hárul, hogy gyermekeinket a mi távollétünkben keresztény szellemben, jó magyaroknak neveljék. Fiaimon tapasztalom ezt az áldásos működést. Ha ilyen szellem honosodik meg nálunk, nem lettem a haza sorsát. Nálunk nagyon jó szellem uralkodik, telve vannak a fiúk harci kedvvel és elszántsággal. Hogy szívük is a helyén van azt is bebizonyították már számtalan esetben. Kézcsókomat küldöm a Tanítónéniknek, az igazgató urat üdvözlöm: Németh Sándor”.

Érdeklődtünk Faragó Károly igazgató urtól a főtörzsőrmester ur fia felől s megtudtuk, hogy valóban derék gyerekek. Egyik fia nemcsak az osztálynak, hanem az egész iskolának a legjobb tanulója, de a másik is az iskola öt legjobbja között van, így Németh Sándor valóban büszke lehet fiaira. Mi is gratulálunk a derék gyerekekhez és üdvözlőnket küldjük Németh Sándornak.

Ezzel mai tábori postánkat lezárjuk. Legközelebb folytatjuk.

Egy lassu „gólya” öt villámgyors szovjet
„sast” tesz lóvá

Amikor a csigalassúság legyőzi a villámsebességet

(Valahol Oroszországban.) Amikor 1937-ben a Zürichi Nemzetközi Repülőmeetingen az európai repülőszakma szakemberei és hatalmas nézősereg előtt Fieseler úr „gólya”-ja megjelent, akkor még senki sem gondolt arra, hogy a világnak ez a leglassúbb repülőszervezete egykor majd felveszi a versenyt a Spitfire-ekkel, a Rataék-kal és Lagg-okkal. Ez a furcsa madár, amely tizenöt méteres nekifutás után, úgyszólván a közönség orra előtt emelkedett a levegőbe, majd gyors repülés után lefékezett s az ellenszélben csaknem egyhelyben lebegve, alig tíz méteres futással ismét földet ért, ez akkor még csak játéknak tűnt. A „repülés unikumának” nevezték, különösen azért, mert hiszen minden repülőgépvizsgáló arra igyekezett, hogy géppel minél nagyobb sebességet érjen el. Ez volt a verseny célja; ez fűtötte a pilótákat. Ilyen légkörbe cseppent a gólya, amely mégis csak a meeting fő-érdekessége maradt.

Két évvel később a gólya „bevonult katonának” s mint sokoldalú légijármű, hamarosan kikerült a harcerekre is. Azóta sokszor mentett ki sebesülteket reménytelen katonaközből; sokszor aietett segítségére kényszerleszállást végzett német repülőknél a senki földjén, ahol az utolsó pillanatban ragadta ki a bajtársakat az ellenség karmaiból. Ilyen bevetések közben sokszor került a gólya ellenséges tűzbe, de az ütközetekből rendszerint ép bőrrel menekült, mert szokatlan lassúsága a legtöbb repülőtet megtevesztette.

A. Strobel egy nemrégiben lefolyt

ilyen ütközetről számol be, amelyben a gólya öt szovjet vadászpilótát tett lóvá. hárman ültünk a gépben — írja, — a pilóta egy őrmester, meg én. Gólyánk nyugodtan szelte a párás reggeli levegőt s már közel jártunk célunkhoz, amikor egyszerre csak öt orosz vadászgép tünt fel a látóhatáron.

Észrevettek

— No Frédi, most mutasd meg, mit tudsz! — kiáltott oda az őrmester a pilótának, én pedig nem kis izgalommal húztam meg a szíjazatot a derekamon.

Öszintén megmondom, valamennyiünk hátán végigfutott a hideg, amikor az öt szovjet vadász, félelmetes sebességgel, felénk kanyarodott. A helyzet meglehetősen reménytelen volt számunkra, hiszen gyenge elhárító fegyverünk mit sem ért az ellenség hatalmas tüzejével szemben. Egyetlen reményünk a gépünk volt, az öreg gólya.

Az oroszok nem sokáig kérték ma-

gukat, támadtak. S amint felénk suhantak rettenetes sebességgel, nem volt mit tenni, pilótánk behúzza az összes fékeket s gólyánk csaknem megállt a levegőben. A szovjetrepülőök eszevesztett tüzeléssel elshantak felettünk. Egyik sem talált. A nyomjelző lövedékek jóval előttünk dolgvégezetlenül fúródtak az orosz földbe. Ez aztán még megemlédött néhányszor. Az oroszok ismét ránköhantak, lövéseik elől ismét lassúságunkkal tértünk ki.

Természetesen sokáig ezt a játékot sem üzhettük, hiszen az ellenség is kezdett rájönni a huncutságra. Mind közelebb és közelebb zizegték el a géppuskák kétévi s mi új módszereken törtük a fejünket. Ekkor jött segítségünkre a véletlen. Hatalmas őserdőhöz értünk s míg az orosz vadászok új támadásra kanyarodtak a magasban, addig a gólya eltűnt a szemük elől, mintha a föld nyelte volna el. Sokáig értetlenül keringtek ott, ahol bennünket sejtettek, míg végre mégis csak felfedeztek egy

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

tenyérszerű erdőtisztáson, ahol közel a földhöz, szinte a fák koronái alatt, végtelenül lassú tempóban keringett jó golyánk, körbe-körbe.

Miat megvadult erdei darazsak, úgy nyüzsgáltak a szovjetgépek a tisztás felett, hiszen biztosra vették, hogy a golya, a magaválasztott csapatában végre mégis csak hurokra került.

Mekkora volt a csalódásuk. Hiába, a gyorsjáratú gépekkel nem lehetett kárt tenni a lassú golyában. Bizony összezedték minden tudományukat a szovjet repülők és előbb alacsonytámadással kísérleteztek, azután zuhanással, mindhiába. A lassan keringő golyát nem tudták a tüzfegyverek fonálkeresztségére kényszeríteni.

Még egy utolsó mentőgondolatuk támadt: ők is körözni kezdtek felettünk. Ugy gondolták, egyszer csak ki kell szálljon a golya a fészkekből, vagy végleg meg kell pihennie a tisztás közepén, akkor pedig nem kerüli el sorsát. Ezt mi is tudtuk s minden erőnket összeszedve belementünk a türelemjátékba, amelynek téje az életünk volt. S a játszmat, amelyben a hatalmas szovjet hadiipar leggyorsabb vadászgépeivel a világ leglassabb gépe mérkőzött, a golya nyert meg. Az ellenség vagy megunt a játékot, vagy kifogyott az üzemanyagból, de szó ami szó, kerekelt oldott.

Jó golyánk kiemelkedhetett „fészkekből”, folytathatta útját s feladatunkat el is végeztük annak rendje-módja szerint. (marosi)

8 ezer pengőt loptak össze egy hónap alatt a fiatalok betörők

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrkapitányság gyors egymásutánban leplezi le a sorozatos lakásfosztogatókat. Csak tegnap közöltük az egyik elfogott társaság névsorát és bűnlajstromát, mára újabb lakásfosztogatók kerültek rendőrkézre.

A rendőrség elfogta Sári Béla vadai foglalkozás nélküli fiatalembert és egy kiskorú leány társát, akik hétrendbeli lakásfosztogatók voltak el Nagyváradon. Minden egyes esetben alkucssal felnyitották a házak kapuit és a nyári időben nyitvalevő ablakokon keresztül jutottak be a lakásba. A fiatalok betörők úgy jöttek gyánuba, hogy minden este Imre Lajosné kocsmájában mulattak és nagy összegeket költöttek el.

Dobai János Stark Gyula-utca 6. szám alatti lakásából 100 pengő készpénzt és 5 kilogramm füstölt szalonnát loptak el. Blau Arnold Török Ignác-utca 62. szám alatti lakostól 2 ezer pengő készpénzt és egy töltőtöltel, lakásáról 700 pengő pénzt, aranyeműt, ékszereket és zsirt loptak. Jakab Gyula Nagy Lajos király-utca 3. szám alatti lakostól 800 pengő pénzt és élelmiszerjegyeket, Szabó Józsefnétől Kiszalud Sándor-utca 3. alól 800 pengő pénzt és ékszereket, Kovács István Békéscsaba-utca 85. szám alatti lakásáról 700 pengőt és ruháeműt vittek el.

Sári Béla és fiatalok társa beismerő vallomást tettek. Minden lopott pénzt elkocsmáztak, elkönnyelműsködtek. Orgazdaság miatt eljárás indult Imre Lajosné kocsmárosnő, Szentesi Ernő kereskedő, Máté Ferenc ótáncos, Póvársay Árpádné kereskedő és Schönberg Márton nyomdász ellen.

A rendőrség kitartó munkájának csak meglesz az eredménye: sikerülni fog az összes besurranó tolvajokat elfogni és lakat alá tenni.

Megnyitották a Haditudósító Kiállítást a nagyközönség számára

A honvédelmi miniszter helyettese méltatta megnyitó beszédében a haditudósítók munkáját

Nagyvárad, július 17. A Haditudósító Század kiállításának ünnepélyes megnyitása szombat délelőtt 11 órakor történt meg a Korona filmszínház előcsarnokában, meghívott közönség jelenlétében.

Ott láttuk többek között:

dr. Czifra Kálmán vármegyei főispánt, dr. Oswald János vármegyei főjegyzőt, dr. Hlatky Endre Nagyvárad város főispánját, dr. Gyapay László polgármester-helyettesét, dr. Borbély Dezső városi főjegyzőt, Klemens Rezső városi gazdasági tanácsnokot, Bakó István mérnököt, Brösztel Lajos és dr. Lestyán Endre r. k. kanonokokat, Csernák Béla ref. lelkész, tb. esperest és dr. Szabó Lajos ref. lelkész, Turmezey Sándor evangélikus esperest, Köntés Béla unitárius lelkész, Schusztar Lajos ny. ezredes, volt német konzult, Krasznay Pál rendőrfőtanácsost, dr. Heinrich Béla városi tisztifőorvost, Horváth Árpád vezérigazgató, a Kereskedelmi és Iparkamara

kormánybiztosát, dr. Olasz Vilmos kamarai főtitkárt, dr. Erdélyi Géza postafőigazgatót, Fáber Lipót bankigazgatót, Demetrovics Elek vezérigazgatót, Bartsch Sándor, a Baross Gábor ker. iskola igazgatóját, Hasznos Imrét a Zrínyi Ilona ker. iskola igazgatóját, dr. Soltész Kálmán árvaszéki ülnököt, Szabó Károly ipartestületi elnököt, Jakó Albert gimn. igazgatót. Természetesen nagyszámban voltak képviselve a hölgyek és a helybeli honvédelmi alakulatok tisztikara.

Pontosan 11 órakor megérkezett Puszkiczay Rüdiger Imre altábornagy, Kádár Gyula vezérkari ezredes, vitéz Csikós Jenő ezredes, a honvédelmi haditudósító osztály parancsnokának és Bényi Elemér őrnagynak a kíséretében. A haditudósító osztály útmopertörjei és rádiósai azonnal működésbe léptek, amikor az altábornagy a következő beszéddel megnyitotta a kiállítást.

Ruszkiczay-Rüdiger altábornagy megnyitó beszéde

Magyar Testvéreim! Bajtársak! A magyar királyi Honvédelmi Miniszter Öngyméltósága és a magyar királyi honvéd Vezérkar Főnöke Öngyméltósága megbíztak, hogy nevükben és képviselőikben megnyissam a nagyvárad-i honvéd haditudósító kiállítást.

A haditudósító kiállítás a magyar honvéd hősiességét ez alkalommal először olyan városban hirdeti, amely csak nemrég tért vissza az ezeréves hazához és amely az utolsó két évtizedben is megható és meggyőző tanujeleit szolgáltatja a nemzet és a haza iránti örök hűségének. Nagyváradon — tudom és hiszem — mély visszhangja lesz ennek a kiállításnak. Mert a haditudósító kiállítás szelleme és Nagyvárad szelleme egy és ugyanaz: az örök magyar honvédelmi szellem. Nagyvárad Szent László városa, a város minden köve 800 év óta a legnagyobb magyar katonaszemélyt, a legnagyobb magyar katonakirály példáját és tanítását hirdeti: a hősiességet.

A kiállításnak az a célja, hogy minden magyarral megismertesse a mostani világháborúban küzdő magyar honvéd férfias helytállását, áldozatát, hősiességét. Isten különös gondviselése megóvta hazánkat attól, hogy a jelen küzdelmében idegen hordák száguldjanak végig földjén és meggyalázzák mindazt, ami előttünk szent, ami magyar és emberi. Sok száz kilométerre a magyar határtól vívta meg harcát a magyar honvéd és állja becsülettel ma is.

A mai idők szűkeglete és a gigászi harcok követelményei teremtették meg a magyar honvédség fegyvernemét: a karddal és a szellem fegyverével egyaránt küzdő haditudósítói szervezetet. A múlt világháborúban nem volt szervezett haditudósítás. Akkor ezt a munkát vállalkozó szellemű polgári személyek látták el, akik természetesen nem is vehettek részt a harcokban és nem lehettek közvetlen szemtanúi a forró pillanatoknak, amikor a katona hőseé magasztosult. Következésképpen ez a munka nem is jellemezhet hűven és

megbízhatóan az első vonalak életét. Szelleme sem lehetett azonos a küzdők lelkiességével. Ma ezt a szolgálatot maga a katona, a küzdő harcos látja el, aki cselekvő és szenvedő részese a harcokkal járó élet minden mozzanatának. Ez a haditudósító. A fegyvere mellett rendelkezésére áll a mai kor minden műszaki eszköze, hogy hirt vigyen az ott-honnan, hogy megörökítse a jövő számára, hogy buzdítsa és erősítse a harcolókat és megbomlassza az ellenséget. E kiállításon a második magyar hadsereg elmult nagy harcainak megörökítésén keresztül egyúttal megláthatjuk haditudósító fegyvernem korszerű munkáját is.

Mindent elhoztunk ide, ami érdekesebb és értékes a honvéd haditudósítók a harcok folyamán tollal, ecsettel, fényképezőgéppel, filmmel, rádióval, hanglennel készítették a közvetítettek.

Ez a kiállítás mindenkit meggyőző arról, hogy a keleten folyó nagy küzdelemből mi ki nem maradhattunk, de meggyőző arról is, hogy mi erőnkhez mérten becsülettel ki is vettük részünket a harcokból. Keleten a honvéd nemcsak a magyar hont, de Európát is védi. Harccal nemcsak a magyarságért, de a kereszténységért is harcol éppen úgy, mint 800 évvel ezelőtt Szent László király.

Hiszem, hogy Nagyvárad lakossága és az egész magyar nemzet, mint Szent László hű népe, mélyen átérzi és utolsó leheletéig hűven fogja szolgálni ezt az örök magyar küldetést és örök európai kötelességet.

Ezzel a szent meggyőződéssel és hittel üdvözlöm Önöket Hölgyeim és Uraim s a haditudósító kiállítást megnyitom.

A nagyhatású beszéd után, amelyet lelkes éljenzéssel fogadott a közönség, Ruszkiczay Rüdiger Imre altábornagy kézzelrítással üdvözölte a megjelent előkelőségeket, majd az altábornagy és kísérete, valamint a meghívott vendégek megtekintették a kiállítást és végignézték az azzal

kapcsolatos mozielőadást.

Délben a nagyvárad-i Ujságíró Egyesület vezetősége ebédén látta vendégül a Haditudósító Századnak a kiállítás rendezésében és vezetésében résztvevő tagjait.

Délután két órakor a nagyközönség számára is megnyitott a kiállítás s mindjárt az első órákban az érdeklődők száza gyönyörködtek annak látványosságában.

Megjelent az Immaculata leánynevelő intézet iskoláinak évkönyve

Horog Terzia, Herzeg Vincencia és Várallyay Ilona igazgatók szerkesztésében megjelent az Immaculata leánynevelő intézet óvónőképzőjének, polgári leányiskolájának és elemi népiskolájának az Évkönyve az 1942—43. tanévről.

Az óvónőképzőnek négy évfolyamában az elmúlt iskolai évben 107 osztályozott nyilvános tanulója volt. Vallás szerinti megoszlás: római katolikus 60, görög katolikus 9, református 34, ág. hitv. ev. 3, unitárius 1. Általános előmenetel: kitünő 6, jeles 4, jó 52, elégséges 40, elégtelen egy tárgyból 4.

Az óvónőképzőt 1891-ben alapította dr. Schlauch Lőrinc nagyvárad-i bíboros püspök és most is a nagyvárad-i róm. kat. püspökség tartja fenn. Az intézet eseményei közül kimagasló Luczenbacher Paulának, az intézet főnöknőjének 50 éves születési jubileuma, továbbá az intézet ének-karja által rendezett Kodály-est december 15-én, amelyen résztvett Kodály Zoltán feleségével együtt. A tanulók több kirándulást tettek, sok jótékonyágot gyakoroltak, több ünnepségen szerepeltek szép sikerrel.

A következő iskolai évben a tanítások szeptember 9-én kezdődnek, a javítóvizsgára augusztus 15-ig kell postán beadni a kérvényeket.

A polgári leányiskolának összesen 292 nyilvános és magántanulója volt. Vallás szerinti megoszlás: római katolikus 162, görög katolikus 15, görög keleti 14, református 22, evangélikus 3.

Tanulmányi eredmény: kitünő rendű 26, jeles rendű 9, jó rendű 80, elégséges 50.

Az iskola nevelési eseménye a közösségi tudat kifejlesztése volt. Ez hatotta át a vallásos és hazafias nevelés elveit. Többször rendeztek előadást a sebesült honvédeknek és többször gyűjtöttek katonáink részére. Április 29-én 160 sebesültet látott vendégül az intézet.

Szeptember 2-án lesznek a javítóvizsgálatok, az előadások pedig szeptember 9-én kezdődnek.

Az elemi iskolában 158 tanuló volt s közülük csak 2 jutott ismétlésre. A kis elemisták is elmentek a sebesült katonákat szórakoztatni és igyekeztek a jótékonyágot is gyakorolni tőlük telhetőleg.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Viharos időjárás fokozza a tűzveszélyt. Ne bizakodjunk a véletlenül, hogy az Ön házatáját elkerüli a veszedelem. Egyedül tűzbiztosítással védekezhetik az esetleges szerencsétlenséggel szemben és gondoskodhatik veszedébe ment értékei pótlásáról. Az 1857-ben alapított legrégebbi **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti fiókja a biztosítás minden ágában tanácsot és szolgálatot nyújt.

HALÁSZ BÉLA ÉS TAKÁCSY DÉNES A VÁRADOLASZI TEMPLOMBAN. Nagyvárad, július 17. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor a váradolaszi templomban Halász Béla pécsi orgonaművész orgonán és Takácsy Dénes újkirályi tanfelügyelő-plébános énekel.

Eljegyzés. E n e k e s Erzsébet okl. zene tanár és dr. Zsuzsanna Molnár Sándor kir. járásbíró jegyesek.

AUGUSZTUS 15-E ÉS SZEPTEMBER 15-E KÖZÖTT ÖSSZEIRJÁK A LOVAKAT, ÖSZVÉREKET ÉS FOGATOS JÁRMŰVEKET. A honvédelmi miniszter a hivatalos lap pénteki számában megjelent rendeletével az augusztus hó 15-től, szeptember 15-ig terjedő hónapot tűzte ki a lovak, öszvérek és fogatos járművek összeírásának határidejéül. Az osztályozás határideje szeptember hó 16-tól 1944. évi január 31-ig terjed.

BUTORT színeset **MEZEI-TŐL**
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újonságok.
 Szabadság-utca 12. (Szacsyav-utca 48.)

„GYÜMÖLCSFELDOLGOZÁS CUKOR NÉLKÜL” címmel népies füzet jelent meg, amelyet az érdeklődőknek díjtalanul küld meg a m. kir. földművelésügyi minisztérium (Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 11.) és a Gyümölcs-termelők Országos Egyesülete (Budapest, V. Vilmos. császár-út 76).

A LÖVÉSZEGYLET KIRÁNDULÁSA. A Nagyvárad Árpád Lövész Egyesület vasárnap, július 18-án lövészbemutatóval egybekötött, hírverő kirándulást rendez Mezőtelegre. Az egyesület vezetője felhívja tagjait, hogy a résztvevni ohajtók hozzátartozóikkal együtt, a vasúttállomáson a 6 óra 24 perces vonatindulás előtt idejében jelenjenek meg. A kirándulók szabadfürdőre is készülhetnek. Telegdról visszaérkezés este. Vasúti költségek: 4 pengő 50 fillér.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtetlen árára jó lényem alhunytá alkalmával részvétükkel fájdalmaimat enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetemet.

Özv. KOZMA LAJOSNÉ

MEGJELENT A SAJTÓKAMARA ÉV-KÖNYVE. Szép kiállításban. Gáspár Jenő igazgató főtájtár szerkesztésében megjelent az Országos Magyar Sajtókamara évkönyvének 1943. évi kötete. A Kormányzó és a Kormányzóhelyettes arcképe. Boldizsár István festményeit, színes műmellékletben közli az évkönyv, amely első helyen vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, a Sajtókamara elnökének *A mi hőseink* című innepi beszédét közli, amelyet a hősi halált halt Kormányzóhelyettes és hősi halált halt újságírók arcképeinek felavatási ünnepségén tartott. Gáspár Jenő részletesen beszámol a Kamara múlt évi történetéről. Az évkönyv tartalmazza a Sajtókamara és a hozzá tartozó újságíró intézmények tisztikarának, a Sajtókamara tagjainak névjegyzékét és a szakosztályok névsorát, az időszaki lapok betűsoros jegyzékét jelleg szerint, valamint a Sajtókamarára vonatkozó törvényeket és a kormányrendeleteket. A gazdag képanyagból külön fényképek számolnak be Kállay Miklós miniszterelnöknek a Sajtókamarában történt látogatásáról.

Katolikus Kör és „Mátyás” étterem teraszán

Szilágyi D. 5. Kitünő cigányzene szórakoztat izletes konyha! Kitünő italok! Menü rendszer!
Tel.: 18-50

Biharszentandás község előljárásgától 1248-1943. szám.

ÁRVERESI HIRDETMEY

Biharszentandás község 1943. július hó 22-én délután 4 órakor a község házában megartandó nyilvános árverésen bérbeadja a Pece kenderáztatót.

Biharszentandás, 1943. évi július 12. Községi Előljárásgát

TEMETÉS. Czeglédy József 57 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután fél 5 órakor lesz a Steinbergerkápolnából. (Erdélyi Concordia.)

Eddig 125 millió pengőt költöttek az óbudai-híd építésére. A Magyar Mérnök és Építész Egylet tagjai megtekintették az óbudai Árpád-híd folyamatban lévő építési munkálatait s annak részleteit Széchy Károly miniszteri osztálytanácsos ismertette. 1938-ban 185 millió pengőben irányozták elő a híd építési költségeit, de azóta ez az összeg már jelentősen emelkedett. Eddig 125 millió pengőt fektettek be a híd építésébe, pedig a munkálatok nagyrésze még hátra van. A tervek szerint 1945-ben akarták átadni a hidat a forgalomnak, ez az időpont azonban bizonytalan időre eltolódott. A hídépítéshez 15.000 tonna vasanyagra, 17.000 tonna cementre, 100.000 köbméter kavicsra, 10.000 köbméter körre van szükség. A híd 928 méter hosszú lesz. (Magy. Tud.)

Bármilyen
Ingatlan
 adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel
MEZEI ingatlanforgalmi irodát
 Nagy Sándor u. 19. Telefon: 27-50

NYILTÉR

Ertesítés. A gabonaforgalmi központ nagyváradj kirendeltsége értesíti a kirendeltség területén gabonavásárlásra jogosult országos, körzeti, és helyi kereskedőket (bizományosokat), valamint a kijelölt lisztnagykereskedőket, továbbá a kereskedelmi és vámörlése-re jogosított malmokat, cséplőgéptulajdonosokat, hogy a kirendeltség hivatali helyisége Nagyváradon Alapi János-u. 7. szám alatt van. Postafiók: 196. Telefonszáma: 16-68.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Pásztor Béla. Színérváralja. Ajánlatával forduljon a Molnár Lapjához (Kolozsvár, Endre király ut 14.) Jó lesz, ha az ajánlathoz fényképet is csatol.

BELVÁROSI.

Igazi férfiak

Ragyogó kiállítás, érdekes témájú film!
UFA és Magyar hirdők

Kiplakátoztak Csapon egy árdrágitót

Ungvárról jelentik: Molnár Ferencné csapi lakos 1943. év folyamán 32 fillér helyett, 50 fillérért adta a tej literjét.

A bíróság előtt elmondotta, nem érzi magát bünösnek, mert országvilág így adja a tejet. Egyébként csak akkor adta 50 fillérért a tejet, ha házhoz szállította, mert ekkor „cipőköptatást” is felszámított.

Egyhónapi fogházra, háromévi hivatalvesztésre ítélte a bíróság Molnár Ferencné, akit arra is kötelezték, hogy az ítéletet 10 példányban, falragasztás útján tegye közzé Csapon.

Tudja-e Ön...

... hogy a 18. században még mindig sok tudós aszította Swift, londoni egyetemi tanár nézetét, mely szerint az egyiptomi piramisok vulkánikus eredetűek?

... hogy az első tomholát Augustus császár rendezte? A császár az advari labomák alkalmával vendégei szórakoztatására időnként bizonyos egységáron külsőleg teljesen egyforma csomagocskákat szokott eladni. A csomagocskában betűk voltak, melyek a vendégeknek nagyon különböző értékű nyereményekre adtak jogot. A nyeremények a tégladarbtól, fogpiszkálótól, vagy tyuktojástól a drága arany ékszerekig, értékes szobrocskákig és ritka szövetekből készült ruhákig az értékek egész skáláját felölelték.

... hogy a Földközi-tengeren már a római korban is közlekedtek óriáshajók, melyek az 500 evezős rabszolgán kívül nem egyszer kétezer utast is szállítottak?

... Az ókorban a bort előszeretettel itták a repkény fájából készült serlegekből, mert azt gondolták, hogy ez a hideg tapintású növény oltalmat nyújt a lerészegedés ellen? Ez a hiedelem magyarázza lakomák alkalmával a repkénykoszoru viselését is.

... hogy a német röntgenvizsgálók statisztikai adatai szerint, minden ezer ember közül kétfő jobboldalon viseli a szívét.

... hogy a világ leghosszabb növényei a tengerben élő barnaalgák, melyek közül már 400 méteres példányokat is halásztak ki?

... hogy a föld legmagasabb állatai a Himalája 8000 méter magas sziklahasadékaiban élő békák?

... hogy az összes négylábúak közül, aránylag a lónak van a leghisebb gyamra? (MN.)

Változások az úszószövetség vezetőségében

(MTI jelent.) A kultuszminiszter Fehér Istvánt, a MUSz vidéki bizottságának elnökét tisztsége alól felmentette és a közelmúltban lemondott ügyvezető elnök helyébe a feladatkör ellátására Lengváry Ákót ügyvédet, a lemondott vizilabda kapitány helyébe Sinkó János vállalatigazgatót, a lemondott úszókapitány helyébe, az ügykör ellátására Csik Ferenc orvost kérte fel, illetve bizt meg. A vidéki bizottság elnöki teendőinek ellátására Várnagy Elemér di. városi tanácsnokot bizta meg.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 1'80 P kapható a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Rendelet jelent meg a szállodák és penziók új árainról

Négy csoportba sorolták a penziókat

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a közellátásiügyi miniszter rendeletét, a szállodák és fogadók, valamint a vidéki penziók és fizetővendéglátóházak új árainról.

A szállodák és fogadók a 10 pengőt meg nem haladó szobaárakat legfeljebb 10 százalékkal, a 10 pengőt meghaladó szobaárakat legfeljebb 15 százalékkal, a pótágy díját 10 százalékkal emelhetik. Fűtési díj címén a nem központi fűtéses szállodákban a fűtőanyag minden elhasznált 10 kilogrammja után 1.60 pengőt lehet felszámítani. A fürdésnek az árrügztés időpontjában érvényben volt díját 20 százalékkal lehet emelni. A fürdéshez adott lepedő használatáért esetenként legfeljebb 40 fillért szabad számítani.

A vidéki penziók a 10 pengőt meg nem haladó öszegű napi teljes penzióárát legfeljebb 3 pengővel, a 10 pengőt meghaladó pedig legfeljebb 30 százalékkal emelhetik. Az árellenőrzés országos kormánybiztosától, illetőleg a közellátásiügyi minisztertől engedélyezett emelést be kell számítani ebbe az ár-emelkedésbe. A külön engedélyezett és az így megállapítható árnál magasabb ár azonban továbbra is érvényben marad.

A rendelet négy csoportba sorolja a penziókat. Az elsőbe azok tartoznak, amelyekben személyenként 20 pengő vagy ennél magasabb, a második csoportba azok, amelyekben 15—20, a harmadikba azok, amelyekben 12—15, végül a negyedikbe azok, amelyekben 12 pengőnél alacsonyabb a napi teljes penzióárak átlaga a főidényben, kiszolgálási díj, forgalmiadó és egyéb pótlék nélkül.

Az első és második csoportba tartozó penziókban reggelire 2 deci kávé vagy teát, 2 deka dzsemet és 2 deka vaját, vagy ennek hiányában megfelelő mennyiségű és értékű más ételneműt, továbbá kenyert vagy péksüteményt, ebédre levest, húst körettel és főzeléssel, főtt vagy sült tésztát és kenyeret vagy péksüteményt, vacsorára húst körettel és főzeléssel, főtt vagy sülttészta és kenyeret vagy péksüteményt kell adni. A harmadik és negyedik csoportba tartozó penziókban a reggeli: 2 deci kávé vagy tea és kenyér vagy péksütemény; az ebéd: leves, hús főzeléssel vagy körettel, főtt vagy sülttészta és kenyér vagy péksütemény; a vacsora: hús főzeléssel, vagy körettel, főtt vagy sülttészta és kenyér vagy péksütemény. Hús hiányában megfelelő mennyiségű és értékű más ételneműt kell adni, tésztát helyett pedig gyümölcsöt, illetőleg a vendég kívánságára sajtót, vagy feketekávé.

A penzion felül külön rendelt ételként és italoként az ugyanabban a helységben megállapított vendéglői árat lehet számítani. Nem bentlakó vendégek reggelijét (a penziók csoportja szerint) 1.60, 1.30, 1.10, illetve 0.90 pengőt, ebédért 4.50, 3.90, 3.30, illetve 2.80 pengőt, vacsoráért 3.90, 3.40, 2.90, illetve 2.50 pengőt fizetnek. Szárnyasért és halért ezen felül 80, 70, 60, illetve 50 fillért lehet felszámítani. Tízóraiért és uszónáért legfeljebb a reggeli árat szabad számítani.

Pótágyért 4.40, 3.80, 3.20, illetve 2.70 pengőt lehet felszámítani. A pótágyon elhelyezett vendég a penzióért csak a pótágy díját és az egyes étkezéseknek a nem bentlakó vendégek részére megállapított árát fizeti.

A vidéki penziókra vonatkozó rendelet a balatoni penziókra nem terjed ki. A rendelet kihirdetésének napján életbelépett.

A fizetővendéglátó kastélyokat, kúriákat, úriházakat és gazdaházakat három csoportba sorozza a rendelet. Az első és második csoportba azok tartoznak, amelyeket a közellátási hivatal az Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség útján előterjesztett kérelemre oda besoroz. Az első csoportba tartozó vendéglátóházak a lakásért és napi háromszori étkezésért 18, a második csoportba tartozók 14, a harmadik csoportba tartozók 11 pengőt számíthatnak. Ebből az ellátásra 11, 9, illetve 7 pengőt kell számítani. A külön kiszolgáltatott reggeli legmagasabb ára 1.60, 1.10, illetve 0.90 pengő, az ebédé 4.90, 4.20, illetve 3.20 pengő, a vacsoráé 4.50, 3.70, illetve 2.90 pengő.

Megállapították a tej legkisebb termelői árát

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét a tej legkisebb termelői árának megállapításáról. A tejáraknak a közellátási miniszter által történt újabb megállapításával kapcsolatban ugyanis szükségessé vált, hogy a földművelésügyi miniszter a tej legkisebb termelői árát újból szabályozza. A közellátási miniszter vonatkozó rendelkezései általában a legmagasabb árakat állapítják meg, míg a földművelésügyi miniszter a termelői érdekek védelmében azt a legkisebb árát állapítja meg, amelyet a tejiparosok kötelesek a termelőknél fizetni. Ezeket az árakat a rendelet a tejtermékgyártó

üzemek telephelyén történő átvételre alapítja meg és pedig vidéken 3.6 százalékos zsírtartalmu tejszínnél kilogrammonként 3.23 pengőben.

Ebből az árból a termelés helyétől, (az istállótól) az átvévo üzem telephelyéig felmerülő gyűjtési és szállítási költségek levonhatók. Ugyancsak arányos levonásnak van helye ezekből az árakból a megállapítottnál kisebb zsírtartalmu tej vagy tejezin szállítása esetén. A rendeletben megállapított legkisebb termelői ár megnevezés esetén az iparengedély a tejiparostól elvonható.

30.000 darab tenyészbaromfit osztanak ki kedvezményes áron

Hivatásos kisgazdák részesülnek a juttatásban

Népies baromfitenyésztésünk minőségi színvonalának fokozottabb fejlesztése érdekében Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter mintegy 30.000 darab kiváló minőségű tenyészbaromfi kedvezményes áron való kiosztását rendelte el és az akció lebonyolításával a gazdasági felügyelőségeket, az EMGE-t, illetőleg az erdélyi kirendeltség közreműködése mellett a Baromfi- és Egyéb Kisállattenyésztők Országos Egyesületét (Budapest, VII. Rottenbiller-u. 31.) bízta meg.

Az akció keretében nemesített magyar fajta fehér, sárga és kendermagos színváltozatú tenyészbaromfiak, — korlátozott számban és kizárólag baromfitenyésztő mintaközösségekbe tömörült tenyésztők részére nőivarú baromfi is — kerülnek kiosztásra. Tekintettel arra, hogy az előrelátható tömeges igénylések nem volnának ezekből a fajtákból kielégíthetőek, a hazai viszonyaink között jói meghonosodott és kitünően bevált rhode islandi fajta tenyészbaromfiak is kiosztásra kerülnek.

A baromfitenyésztő mintaközösségek tagjai részére kiosztásra kerülnek továbbá nemesített magyar jércék, pekingsi gácsérok és tojók, bronzpulyka kakasok, nemesített magyar gúnárok és tojók, valamint gyöngyöskakasok és tojók is.

A tenyészbaromfiak juttatása mintegy 40—50 százalékos árkedvezményvel, előzetes állategészségügyi és tenyésztési vizsgálat után, bérmentve, ez év augusztus 15. és december 31. közötti időben történik, a kedvezményes kiosztási ár utánvétele mellett.

Juttatásban elsősorban hivatásos kisgazdák részesülnek. Más igénylést csak a kisgazdák igényeinek kielégítése után vesznek figyelembe. Egy-évesben csak nagyobb számú kérelmező jelentkezése esetén osztanak ki baromfit.

A fehér színváltozatú baromfiak a tenyészkerületnek megfelelően az Alföldön és a Délvidéken, a sárgák a Dunántúlon, a kendermagosak pedig a Felvidéken, a keleti országrészekben és Erdélyben kerülnek kiosztásra és pedig olyan helyeken, ahol azok tenyésztésének minden előfeltétele megvan. Rhode islandi fajta egyelőre az ország egész területén kiosztható.

Hölgyek jelszava:

Rendeljünk fűzött ott, ahol a legjobbat kaphatjuk, formásító siraanfűzők hozott anyagból

Kováts Sándorné
fűzőspeciálistánál.

Szt. Gellért-u. 10. Nilgesz-telep
Repülő-hídon át.

10—15 százalékkal emelték a szállodák árait

A közellátási miniszter mostani rendeletével a szálló- és fogadótulajdonosoknak megengedte, hogy a 10 pengőn aluli árakat 10 százalékkal, a 10 pengőn felülieket 15 százalékkal, a pótágyak díját 10 százalékkal felemeljék. A központi fűtéses szállodában a fűtésért nem szabad külön díjat felszámítani, míg a nem központi fűtéses szállóknál minden tizkiló elhasznált tüzelő anyag után egy pengő 60 fillér számítható fel. (Bud. Ért.)

Termeszkösi a Budapest—Sepsiszentgyörgy közötti gyorsvonaton

MOT jelenti: A MÁV igazgatósága közli, hogy július 18-án a Budapest—Keleti pályaudvar—Marosvásárhely—Sepsiszentgyörgy között a Budapest—Keleti pályaudvarról 7 óra 15 perckor induló és Budapestre 20 óra 20 perckor érkező gyorsvonattal a nemzetközi hálókocistársaság egy Pulmann-jellegű termeszköcsija fog közlekedni. A kocsi teljes áru második osztályú gyorsvonati menetjeggyel, valamint a gyorsvonati elsőosztályú menetjeggyel, valamint elsőosztályú utazási kedvezményvel, továbbá távolság szerint 5, 8 pengőig terjedő pótdíj és a pótdíj 10 százaléka; képező kiszolgálási díj és ezenkívül előjegyzés esetén még egy pengő előjegyzési díj megfizetése mellett vehető igénybe.

Két évi börtönre ítélte a törvényszék a pénzhamisító Prunar Demetert

Nagyvárad, július 17. A törvényszék Várdi-tanácsa tegnap délután hirdette ki ítéletét Prunar Demeter és társai pénzhamisítási bűnyűgében. Prunar Demetert, mint tettestársat, pénzhamisítás bűntette, pénzhamisítás kísérletének vétsége és család bűntette miatt öszbűntetésül 2 évi börtönre, Paskuj Lőrincet pénzhamisítás vétségének kísérlete miatt 2 hónapi fogházra, Juhász Györgyöt pénzhamisítás vétsége miatt 3 hónapi fogházra ítélte a bíróság, míg a többi vádlottat fölmentette a vád és következményei alól.

Az elítéltek valamennyien megnyugdtak, a királyi ügyész azonban az elítéltekkel szemben részben a bűncselekmény minősítéséért, részben pedig súlyosbításért, a felmentettekkel szemben pedig a bűnösség megállapítása és felmentésük miatt fellebbezést jelentett be, az ítélet tehát még nem jogerős.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Szent László nyomda R. T. Nagyvárad

szép betűkkel berendezett könyvnyomdája készít mindenemű nyomtatványokat, izléses kivitelben.

Rendeléseket felvesz telefonon is a nyomda. Telefon 12 27.

Augusztus 1-ig ad ki a Közélelmezési Hivatal vámörlési tanusítványokat

Kik jogosultak kenyérgabona örlésére?

Nagyvárad thj. város polgármestere 3980/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter 11.000/1943. K. M. számú rendeletének értelmében kenyérgabonát az 1943. évi július hó 15. napja után vámörlésére (vámörlése) átadni, illetőleg átvenni csak érvényes vámörlési tanusítvány átadása mellett és csak olyan mennyiségben szabad, amennyi a vámörlési tanusítvány szerint megörölthető.

A vámörlésre jogosult állandó nagyvárad lakos részére a Közélelmezési Hivatal folyó hó 17-től kezdődőleg augusztus hó 1-ig adja ki a vámörlési tanusítványokat.

A rendelet értelmében az 1943-44. gazdasági évben vámörlésre jogosult.

a) Aki mezőgazdasági ingatlan tulajdonosa, hasznélvezője, javadalmasa és haszonbérletje, továbbá az, aki ilyen ingatlan kenyérgabonában fizetendő életjáradékért ruházott át;

b) az állandó mezőgazdasági alkalmazott, — ideértve a mezőgazdasági üzemben foglalkoztatott értelmiségi alkalmazottat, valamint a mezőgazdasági üzem által szerződés alapján foglalkoztatott orvost és állatorvost is, — ha járandóság részben vagy egészben kenyérgabonában kapja;

c) a volt mezőgazdasági alkalmazott, egy ilyenek hátramaradtja, ha mezőgazdasági üzemtől élvezett nyugdíját (kegydíját) részben, vagy egészben kenyérgabonában kapja;

d) a mezőgazdasági (arató és más rézes, sommás és napezamos) munkás, ideértve a cséplőmunkásokat és a pásztortokat is;

e) a bérceplő vállalkozó és ennek a céplésnél foglalkoztatott alkalmazottja, továbbá az olyan önálló keresetét folytató iparos, aki egy vagy több gazdaság részére előzetesen megállapított ken-

nyérgabona járandóságért vállalkozik a gazdaságban rendszeresen előforduló ipari munkák végzésére;

f) a kenyérgabona vámörlését (vámörlése) végző malmot üzemben tartó tulajdonos, hasznélvező, vagy bérlet, továbbá az ilyen malom alkalmazottja;

g) az állami, vármegyei, községi, egyházközségi, közbirtokossági, volt úrbérbirtokossági legeltetési, erdőbirtokossági-társulati, hegyközségi alkalmazott, vagy nyugdíjas, ha javadalmazását, vagy

annak egy részét jogszabály értelmében kenyérgabonában kapja.

Felszólítom a fentebb felsorolt vámörlésre jogosultakat, hogy a vámörlési tanusítvány átvétele végett való jelentkezésük alkalmával jogosultságukat hitelt érdemlő iratokkal igazolják (gazdakönyv, adóív, munkaszerződés, mezőgazdasági munkásigazolvány, etb.)

Azoknak a vámörlésre jogosultaknak, akik munkabér, vagy egyéb természetbeni járandóság címén szerzik be kenyérgabonájukat, a Közélelmezési Hivatal a vámörlési tanusítványt csak a gabona megszerzése után adja ki. Az ilyen vámörlésre jogosult a kenyérgabona megszerzése után számított 15 napon belül köteles a Közélelmezési Hivatalnál vámörlési tanusítványt kérni.

SZINHÁZ

Kedden, szerdán és csütörtökön ismét a Nemzeti Színház vendégszerepel Nagyváradon

Csokonai nagyszerű vigjátékát, „Karnyósné”-t mutatják be

Július hó 20—21—22-én a budapesti Nemzeti Színház együttese játssza a Szigligeti Színházban. Színrekerül *Özvegy Karnyósné*, Csokonai Vitéz Mihály vigjátéka.

Főszerepeket játsszák: Góbi Hilda, Olthy Magda, Apáthy Imre, Major Ta-

más, Ungváry László, Lázár Ida, Rajz Lajos és Lakóczy Sándor.

Előadás kezdete háromnegyed 8 órakor.

Felemelt helyárak: legdrágább jegy 7.50 pengő. Elővételi pénztár 19-én, hétfőn reggel 8 órától.

SPORT

Vasárnap Nagybányai SE és Nagyvárad SE bajnoki vízilabda mérkőzés

Vasárnap délután 16 órai kezdettel rendezi meg a Nagyvárad SE a MUSZ Eszakerdélyi Kerülete meghívásából a

városi partifürdő versenymecénájében az e napra kiírt NvSE—NvSE I/b. o. bajnoki vízilabda mérkőzést. A mérkőzés előtt a NSE házi úszóversenyt is rendez, melyen ifjúsági és senior számban a várad úszók legjobbjai mérik össze tudásukat.

Fontos ez a verseny azért is, mert az idei versenyevad kezdete a rendkívüli kedvezőtlen időjárás következtében nagyon kitolódott és az úszóink legnagyobb része eddig komoly versenyen nem is indulhatott. Jó kis erőpróbája lesz ez mindenesetre az egy hét múlva megrendezendő kerületi válogató versenynek.

A nagybányai vízilabdások már szombat délután megérkeztek. Csapatuk tagjai, mint azt az NSE-vel táviratilag közölték, a következők: Bogina, Gosztányi, Szász, Magyar, Petky, dr. Farkas és Cecri.

A várad csapat összeállítása még nem végleges, de annyi bizonyos, hogy legjobb összeállításukban veszik fel velük a versenyt. A két csapat játékeréje között alig van különbség és a váradnak, ha győzni akarnak, minden tudásukat és lelkesedésüket be kell adniok ebbe a mérkőzésbe. A közönség mindenesetre szép és érdekes mérkőzésben gyönyörködhetik majd vasárnap.

Páratolja a keresztény ipart!

Magyar élet Szlovákiában

Élénk kulturtevékenységet fejt ki a szlovákiai magyarok kultúregylete

A Szlovákiai Magyar Közművelődési Egylet ezévi tisztújító közgyűlésén ismét Csáky Mihályt választotta meg elnökévé. A múlt év folyamán 10 szlovákiai helységben alakult meg a SZEMKE fiók-egyesülete. A tagok száma a múlt évben 47.76 százalékkal emelkedett.

A nyitrai magyar párt helyi szervezete új vezetőséget választott. A nyitrai magyar párt tagjai kétezerrel is többen vannak.

Pozsonyban megjelent a magyar költők antológiája, melyet az *Elan* című folyóirat kiadásában Szalatnai Rezső szerkeszt. A *Sötét vizek partján* címet adták a műnek. *Szmrék és Lukács* szlovák költők dolgozták a fordításon. A grafikai munkát Csader László látta el.

A zsepesi magyarok helyi szervezetei megszervezték a magyar könyvtárakat a SZEMKE vagy a községi könyvtárak keretében. Ezeket a könyveket magán-éremélyek adományozták a könyvtáraknak. Annál is nagyobb szükség volt a könyvtárakra, mert a cseh uralom alatt a csehek a gazdag zsepesi könyvtárakat megsemmisítették. A könyvtárak megszervezésében változatos ötletesség nyilvánult meg. Ótátrafüreden például a múlt karácsonykor a magyarok karácso-

ny ajándékokkal nem egymásnak kedveskedtek, hanem könyveket ajándékoztak a magyar könyvtár számára. A Magyar Párt beszercebányai kerületének vezetősége gyűlést tartott, amelyen megbeszéltek a magyar egység meghozására törekvő áskálódások elleni intézkedéseket s körvonalazták azokat az eszméket, amelyek a magyar egységet programként szolgálják.

Zólyomon, ahol a csehek és szlovákok szerint magyar nincs, virágzó magyar pártpolitikai élet folyik. A Magyar Hírlap beszámol róla, hogy a magyar tagok a magyar páthelyiséget zúfolásig megtöltötték a zólyomi szervezet taggyűlésén.

Jacov bolgár közoktatásügyi miniszter Pozsonyban való tartózkodása alkalmával kicserélték a bolgár-szlovák kulturális egyezmény ratifikált iratait. Az egyezmény kölcsönös tanulmányutakat, ösztöndíjakat, etb. biztosít és tudományos kapcsolatok kiépítésének részleteit tartalmazza.

Sokol Martin, a parlament elnöke, a szlovák parlament elé terjesztette a szlovák-román kultúregyezményt. Kicserélték a magyar-szlovák vasúti egyezmény okiratát.

Személyi változások a szatmári egyház-megyében

A szatmári püspökség legutóbbi körlevele a következő személyi változásokat közli:

Lelkészi kinevezést kaptak: *Csuth Ignác* józsefházai lelkész, beregszászi kórházi lelkész és hitoktató, helyébe *Sándori János* került Csegöldről, Csegöldi lelkész lett *Flesch Nándor* turterebesi segédlelkész. A *Vida* Mihály halálával megüresedett feketeárdói plébániára *Fekete István* munkácsi segédlelkészt nevezte ki a megyéspüspök. Az ujonnan alapított tiszakerescenyi plébánia lelkésze *Gellért Lőrinc* szinfalusi segédlelkész lett. Dr. *Fischer Pál* szatmári székesegyházi segédlelkész márokpapi, ifj. *Tempfli István* szatmári székesegyházi segédlelkész királymezői, *Polyak István* a szatmárnémeti III. plébánia lelkésze lett.

Hitoktatók lettek: id. dr. *Tempfli István* nagyváradhi hittanár a szatmári irgalmas nővérek tanítónőképzőintézetében, leánygimnáziumában és polgári leányiskolájában; *Tóth Miklós* ungvári segédlelkész és a Budapestről hazatért *Brendli István* segédlelkész Ungváron, *Tomka Imre* ungvári hitoktató Nagybányán, *Ritli Gyula* mezőteremi segédlelkész Felsővisón.

Segédlelkészek lettek: *Jozicsku Béla* nagybányai hitoktató Szatmárnémetiben, *Hevelí Antal* kíségitő lelkész Szatmárnémetiben, *Plackinger Pál* felsővisói segédlelkész Krasznabélteken, *Baranyai Vencel* nyircsaholyi s. lelkész Szinfaluban, *Leszó Károly* ormadaei segédlelkész Fehérgyarmaton, *Toma György* színérváraljai segédlelkész Zajtában, *Seller Péter* munkácsi segédlelkész Mátészalkán, *Kassai Sándor* fehérgyarmati segédlelkész Nagymajtényban, *Kaplonyi Gyula* beregszászi segédlelkész Ungváron, *Marosvári György* nagymajtényi segédlelkész Munkácsban, *Scheuermann Károly* ungvári segédlelkész Nagybereznán, dr. *Kizmán Mihály* ungvári segédlelkész Órdarván, dr. *Ritli István* leszerelt táborig lelkész Ungváron.

Az ujmisések közül *Agoston István* püspöki udvari pap, *György Pál* turterebesi, *Hasák Gyula* nyircsaholyi, dr. *Juhari Gábor* színérváraljai, *Lánczky István* szerednyei, *Müller István* felsővisói, *Sipos Ferenc* mezőkaszonyi és *Véber Lajos* mezőteremi segédlelkész lett.

Augusztus elsején kezdődnek az országos levente labdarugó bajnokság döntői

Budapestről jelentik: A levente labdarugás — mint ismeretes 895 csapattal tizenkétezer új játékos adott a magyar sportnak. A 100 járási bajnok között nagy harsogás folyik a 10-es mezejű döntőbe való jutásért. Augusztus elsején kezdődnek az országos döntők.

Részletes hasztás a Levente Hírközpont jelentése szerint:

Augusztus 1-én: I. ker. bajnoka—Budapesti Székesfővárosi bajnoka (X) és IX. ker. bajnoka—VII. ker. bajnoka (X).

Augusztus 8-án: X—VI. ker. bajnoka (I), Y—VII. ker. bajnoka (2), V. ker. bajnoka—IV. ker. bajnoka (3) és II. ker. bajnoka—III. ker. bajnoka (4).

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JULIUS 18. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
9.00 Szórakoztató zene.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet dr Pusztai Sándor mondja
11.15 Evangélikus istentisztelet.
12.15 Levente-műsor.
12.55 Budapest honvéd őrzészlőalj zenekara.
13.45 Hírek.
14.00 Művészlemez.
15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
15.45 Táncoljunk, nevéssünk.
16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
17.00 Magyar nóták.
17.40 Zilahy Lajos előadása.
17.55 A magyar rádió ünnepi megemlékezése Spanyolország nemzeti ünnepének napján.
18.20 Mihályffy Béla csevegése.
18.30 Batáry József hegedűl.
19.00 Csapj fel őcsém katonának.
20.05 Könnyű zene, könnyű percek
21.40 Hírek.
22.20 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 12.15 Kamarazene.
15.00 Az 1. honvégyalozezred zenekara
18.00 Künneke-est.
20.20 A MÁV Istvánfelki Főműhely Levente énekara.
20.45 Magyar nóták.

HÉTFŐ, JULIUS 19. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Zenekari művek.
11.15 Kovács Kornélia zongorázik.
11.40 A japán Huvélyk Matyi.
12.10 Az 1. honvégyalozezred zenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szalonótós.
15.00 Szórakoztató zene.
15.10 Björn Collinder előadása.
16.00 Filmdalok.
17.00 Mesélő Huszka melódiák.
19.00 Farkas Józsa cigányzenekara.
19.40 Pápay Klára verseket mond.
19.55 Az Operaház zenekara.
21.00 Bányai János felolvasása.
21.15 Halk melódiák.
22.10 Táncczene.
23.00 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 19.00 Felolvasás hangemezekkel.
20.00 Saád Ferenc dr előadása.
20.20 Hinczy László tánczenekara.

KEDD, JULIUS 20. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
11.15 Három régi szonáta.
11.40 Divattudósítás.
12.10 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Pertis Pali cigányzenekara.
15.00 Folyamerők szalonzenekara.
15.30 Gyermekdelután.
16.00 Keresztessy Mária dalokat énekel.
17.00 Berlini Filharmonikusok.
17.10 Közművelődési előadás-sorozat
17.25 Molnár Anna hárfázik.
17.40 Illés Sándor elbeszélése.
17.50 Rádiózenekar.
19.00 Egy űra a Balatonparton.
20.00 Se szó, se beszéd — muzsika.
21.00 Légtalpmi közlemények.
21.15 Herbert Ernest Groh énekel.
22.10 Chopin, a zongora halhatatlan költője.
23.00 Magyar nóták.

Budapest II.

- 18.30 Mezőgazdasági félóra.
19.00 Székesfővárosi zenekar.

SZERDA, JULIUS 21. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A rádiózenekar műsorából.
11.15 Schmelowszky Wolf Pál mélyhegedűn játszik.
11.40 Szemere György elbeszélése.
12.10 Rendőrzezenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
15.00 Zenekari művek.
15.40 Szűcs Sándor néprajzi előadása.
17.00 A rádió hangversenydobogóján.
17.45 Fiatal erdélyi költők verseiből előad Versényi Ida.
18.00 Honvédműsor.
19.00 Fekete Péter. Operett.
21.25 Augusteo zenekar.
22.10 Csorba Gyula cigányzenekara.
22.50 Táncczene.

Budapest II.

- 19.00 Ember Győző dr történelmi előadása.
19.20 Richard Strauss művei.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 22. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Budapest honvéd őrzészlőalj zenekara.
11.15 Kamarazene.
11.40 Polgárdy Géza felolvasása.
12.10 Rádiózenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
15.00 Gáspár Lajos cigányzenekara.
15.30 Kovács Aurél meséje.
16.00 Közművelődési előadás-sorozat.
17.00 Szórakoztató muzsika.
17.30 Felkay Aurél előadása.
18.00 A Hungária Park tánczenekara.
19.00 Dalművészetek.
19.55 Séta az újvidéki Kereskedelmi Főiskolán.
20.20 Milánói Scala zenekar.
21.00 Innocent Vincze Ernő elbeszélése.
21.25 Gécy Barnabás zenekara.
23.10 Szimfónikus zenekar.

Budapest II.

- 18.55 Szórakoztató zene.
19.40 Táncczene.
20.40 Karolina vagy egy szerentes flótás. Komédia egy felvonásban.

PÉNTEK, JULIUS 23. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A rádiózenekar műsorából.
11.15 Sovinsky László szalonzenekara.
11.40 Dr Mikos Margit orvosi előadása.
12.10 Melles Béla zenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Radics Gábor táncgyűtése.
15.05 Az 1. honvégyalozezred zenekara
15.45 Honvédeink a szeretet szolgálatában. Közvetítés.
17.00 Táncczene.
17.20 Földessy József előadása.
17.50 Sportközlemények.
18.00 Német hallgatónknak.
18.20 Magyar dalok.
19.00 Könnyű nyáresti muzsika.
20.00 Ráth Végli István előadása.
20.50 Rosita Serrano műsorából.
21.10 Richelieu emlékiratai. Vígjáték.
22.10 A rádiózenekar műsorából
23.10 Magyar nóták.

Budapest II.

- 18.50 Berzsényi László dr és Villay István dr kétzongorás magyar dalműsora.
10.10 A rádiózenekar műsorából.
20.10 Péchy Horváth Rezső előadása.
20.30 Orlay tánczenekar játszik.

SZOMBAT, JULIUS 24. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Könnyű muzsika.
11.15 Steller Mária énekel.
11.40 Egy Irén előadása.
12.10 Szórakoztató zene.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Hinczy László szalonzenekara.
15.00 Zenekari művek.
15.30 Ezer év anekdotái.
17.00 Vidák József cigányzenekara.
17.30 Bókay János csevegése.
17.45 A Budapesti honvédőrzészlőalj zenekara.
18.15 Szabó Lőrinc verseiből ad elő.
18.35 Malosiner Béla táncszámokat zongorázik.
19.00 Hangképek innen-onnan.
19.30 Vidám zenes hétvége.
22.10 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 18.40 Mezőgazdasági félóra.
19.10 Székesfővárosi Zenekar.

VASÁRNAP, JULIUS 25. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
9.00 Rendőrzezenekar.
10.00 Református istentisztelet. Igét

- hírdet: Hatolkay Kázmér.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jezus Szíve templomból. A szentbeszédet páter Gyenis András S. J. mondja.
12.15 Levente-műsor.
12.55 Szórakoztató zene.
13.45 Hírek.
14.00 Művészlemez.
15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
15.45 Magyar nóták.
16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
17.00 Rádiózenekar.
17.50 Gáspár Jenő elbeszélése.
18.00 Táncoló ritmusok.
19.00 Osváth Julia csevegése.
19.10 A m. kir. Haditudósítós osztály művészestjének közvetítése a nagyváradi Szigligeti Színházból.
20.20 Erdélyi József verse.
21.40 Hírek.
22.00 Lovversenyeredmények.
Majd: Hangképek vasárnap sportjáról.
Utána: Sporteredmények.
22.30 Operettrészletek.

Budapest II.

- 12.15 Kamarahármas.
15.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
18.00 Aida. Dalmű.

APRÓHIRDETÉSEK

Allást nyek

- Megbízható sofírt** fagázás autóhoz keres Dreher-Haggenmacher Nagyváradj Sörgyár. Jelentkezni lehet 10 és 12 óra között váradszőlősi telepen. 402
- Perfekt gyors- és gépirónót**, aki kalkulálni is tud, azonnalra keresek. Jelentkezni Papp Zoltán, Magyar Lapok kiadóhivatala 12-1 óra között. 400

Jól főző mindent azonnal felveszek. Jelentkezni Gömbös Gy.-u. 21. 421

A cséhteleki körjegyzőségnél (Bihar megye, margittai járás) a közszéri számadások előkészítésében jártas nyugdíjas jegyző, pénzügyi vagy községi tisztviselő azonnali alkalmazást nyerhet. Fizetés megegyezés szerint. Állandó alkalmazásról is szó lehet. — Ajánlatok „Körjegyző” Csehtelek című küldendők. 412

Mindenes főzőnőt jó bizonyítvánnyal felveszek Andriška garage, Ritoók-u. 15. szám. 420

Allást keres

Könyvelést, könyvek felfektetését, vezetését, ellenőrzését, szervezését, adó-ívek helyességének felülvizsgálatát szakszertűen és lelkiismeretes intőzéssel Tóth Gizella könyvelési irodája, Hlatky Endre-utca 3. II. em. 7. 405

Adás-vétel

Keveset használt, világos, üzleti berendezés, sürgősen eladó. Mikszáth Kálmán-u. 40. ajtó 5. 413

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Különféle

A mostani háboru rokkant vagy vitéz tisztjével ismeretséget keres keresmény tőke. „Jó üzlet” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazárépület 415

Keresek teljes ellátással, különbejáratu butorozott szobát, idősebb magános özvegy uriaszonymál Nyugdíjas. Cim a kiadóban. 416

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodossy-u. 30. 414

Paragázzal poloskát, molyt, petéjt mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Jóforgalmu pékézet bárba vennék. Cimeket a kiadóba kérek. 399

Ingatlan

Kisebb házak eladók következő utcákban: József Nádor (7000), Székelyhadosztály (8000), Franklin Benjámín (8000) Alkotmány (40.000), Árpád vezér (8000), Zágony István (15.000), Tóthóti vezér (14.000), Nagyürögdi (12.000), Francia utcán (16.000) **Jelinek**, Teleki-u. 2. 418

Jelinek ingatlaniroda Teleki-u. 2. Eladók **magánházak**, Andrassy, Báthory, Ritoók, Török Ignác, Szent Gellért, Balogh Máté, Úteg, stb. utcákban. — **Bérházak** 20-1000.000 pengőig. — **Telkek**: Szent Gellért, Kolozsvári, stb. utcákban. — **Földbirtokok**: Bakonyzeg, Nagykerekj stb. községeiben. — Kölcsönök betáblázásra kaphatók. 417

Egy katasztrális hold szőlő sürgősen eladó. Ár 25.000 pengő. — Egy 2 szobás, konyhás, előszobás beköltözhető lakás, központhoz közel. Ár 26.000 pengő. — Egy házhelynek való telek 9000 pengőért eladó. Erdőkölönj özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. szám. 419

Lakás

2 szobás magánházat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 409

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

Oktatás

Javító- és magánvizsgákra egy-két tanult felsősöket is előkészítő középiskolai tanár. Ugyanott német és angol nyelv-órak. Beöthy Ödön-u. 42. 392

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körírbógépen, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.